

Tekstil ve Ev Tekstili Pazarı Olarak **SIRBİSTAN**

TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELER GENEL VE SEKTÖREL BİLGİLER

İTKİB GENEL SEKRETERLİĞİ
AR & GE ve MEVZUAT ŞUBESİ

MAYIS 2012

Tekstil ve Ev Tekstili Pazarı Olarak SIRBİSTAN

İÇİNDEKİLER

I. SIRBİSTAN HAKKINDA GENEL BİLGİLER	1
Giriş	1
Doğal Kaynaklar ve İklim	2
Temel Ekonomik ve Sosyal Göstergeler	2
Ekonomi.....	3
Dış Ticaret	4
Serbest Ticaret Anlaşmaları	5
Turizm.....	7
Tekstil Sektörü.....	7
II. SIRBİSTAN DIŞ TİCARETİ	9
Yıllar İtibariyle Genel İhracat ve İthalat.....	9
III. SIRBİSTAN'IN TEKSTİL DIŞ TİCARETİ	10
En Çok Tekstil İthal Edilen Ülkeler	10
Sırbistan'ın En Çok İthalatını Yaptığı Tekstil Ürünleri	12
IV. SIRBİSTAN'IN ÜRÜN GRUPLARI BAZINDA TEKSTİL İTHALATI	1
Sırbistan'ın Ev Tekstili İthalatı	1
V. TÜRKİYE – SIRBİSTAN DIŞ TİCARET İLİŞKİLERİ.....	3
Türkiye - Sırbistan Genel Dış Ticareti	3
Türkiye – Sırbistan Tekstil Dış Ticareti.....	9
Belli Başlı Ürün Grupları Bazında Türkiye – Sırbistan Tekstil Dış Ticareti	13
VI. YARARLANILAN KAYNAKLAR	19

Tekstil ve Ev Tekstili Pazarı Olarak SIRBİSTAN

I. SIRBİSTAN HAKKINDA GENEL BİLGİLER

Giriş

Balkan Yarımadasında yer alan Sırbistan'ın, kuzeyinde Macaristan, batısında Hırvatistan ve Bosna Hersek, güneyinde Makedonya ve Kosova, doğusunda Romanya ve Bulgaristan bulunmaktadır.

Sırbistan, Avrupa'nın Güney Doğusunda, Balkan Yarımadası'nın orta kesiminde bulunmaktadır. Ülkenin yüzölçümü 77,474 km²'dir. Avrupa ile Asya'yı birbirine bağlayan Pan-Avrupa Koridorunda yer almaktadır. Ülkenin kuzeyinde Macaristan, batısında Hırvatistan ve Bosna Hersek, güneyinde Makedonya ve Kosova, doğusunda Romanya ve Bulgaristan bulunur. En uzun sınırı 476 km ile Romanya sınırırır. Bunu 352 km. ile Kosova sınırı izlemektedir. Bulgaristan sınırı 318 km., Hırvatistan ile sınırı 241 km., Bosna-Hersek ile sınırı 302 km, Macaristan ile 151 km, Karadağ ile sınırı ise 25 km. ve Makedonya ile sınırı 62 km'dir.Karadağ'ın ayrılmasından sonra Sırbistan'ın deniz çıkış noktası kalmamıştır.

1945 yılında kurulan ve altı Cumhuriyet (Bosna-Hersek, Hırvatistan, Karadağ, Makedonya, Slovenya ve Sırbistan Sosyalist Cumhuriyetleri) ile iki özerk bölgeden (Kosova ve Vovodina) oluşan Yugoslavya Sosyalist Federal Cumhuriyeti'nin dağılma sürecine girmesi sonucu 27 Nisan 1992 tarihinde kabul edilen Anayasa uyarınca Sırbistan ve Karadağ'dan oluşan yeni Yugoslavya Federal Cumhuriyeti kurulmuştur.

Sırbistan ve Karadağ'ın ilişkilerinin yeniden tanımlanması çerçevesinde 2002'de imzalanan Belgrad Anlaşması'nın ardından 4 Şubat 2003 tarihinde Anayasal Şart resmen kabul edilmiş, ülkenin adı Sırbistan ve Karadağ Devlet Birliği olmuştur. Sırbistan ve Karadağ Devlet Birliği'nin bir parçası olan Karadağ, 21 Mayıs 2006 tarihinde düzenlenen referandumun ardından, 3 Haziran 2006 tarihinde bağımsızlığını ilan etmiştir.

Sırbistan Balkanlar'ın merkezinde önemli geçiş yollarına sahip bir ülkedir. Doğu ve Batı arasındaki coğrafi konumu itibariyle, Sırbistan, Avrupa'nın bir ağı geçidi olarak da adlandırılmaktadır. Buna ek olarak, iki önemli Avrupa koridorları, No 7 - Tuna Nehri ve No 10 - uluslararası karayolu ve demiryolu, kesiştiği Sırp topraklarının Batı Avrupa ve Orta

Doğu ile lojistik bağlantılarını sağlamaktadır. Sırbistan Güney Doğu Avrupa'nın bir lojistik merkezi olma açısından bir potansiyele sahiptir.

Tuna Nehrinde toplam 7 liman bulunmaktadır. Bunlar; Apatin, Backa Palanka, Belgrad, Novi Sad, Pancevo, Prahovo ve Semendire'de bulunmaktadır.

Sırbistan'da Belgrad Nikola Tesla Havaalanı ve Niş Uluslararası Havaalanı olmak üzere iki uluslararası havalimanı bulunmaktadır.

Doğal Kaynaklar ve İklim

Ülkedeki coğrafi özellikler bölgeden bölgeye farklılıklar göstermektedir. Ülkenin kuzeybatısında Voyvodina'yı kapsayan bölgede verimli ovalar, Sumadiya'da alçak tepeler, ülkenin doğusu, ortası ve batısında ise yüksek dağlık bölgeler göze çarpmaktadır. Ülke ormanlık alanlar bakımından zengindir. Ormanlar ülke topraklarının yaklaşık 28 580 km²'sini kaplamaktadır. Sırbistan'da akarsuların toplam uzunlukları 3.180 km'dir. Ülkenin en önemli akarsularından biri olan Tuna nehri 589 km uzunluğa sahiptir.

Sırbistan'ın kuzeyinde kışın soğuk, yazın ise sıcak ve nemli olan karasal iklim hüküm sürmektedir. Diğer bölgelerde ise karasal ve Akdeniz ikliminin etkisi görülmektedir. Kışın yoğun kar yağışlı, yazın ve sonbaharda ise sıcak ve kuru geçmektedir. İç bölgelerde yaz aylarında sıcaklık 30 dereceyi aşmakta ve kuraklığa neden olmaktadır.

Temel Ekonomik ve Sosyal Göstergeler

Sırbistan, 7,3 milyonu aşan nüfusu ve 32 milyar dolara yakın dış ticaret hacmi ile Balkanlar'ın önde gelen ekonomilerinden biridir. Aşağıda verilen temel ekonomik göstergeler, Sırbistan ekonomisinin görünümünü ortaya koymaktadır.

Resmi Adı	Sırbistan Cumhuriyeti
Başkenti	Belgrat
Resmi Dili	Sırpça
Yüzölçümü	77.474 km²
Nüfus	7,3 milyon (2011)
Ortalama Yaşam Süresi	75 (2011)

Para Birimi	Dinar (RSD)
GSYİH Büyüme Hızı	% 2 (2011)
Kişi Başına Milli Gelir (S.A.P.)	10,700 \$ (2011)
Sektörlere Göre GSMH	Tarım % 12,3 Sanayi % 22,5 Hizmet % 65,2
Enflasyon Oranı (TÜFE)	% 7 (2011)
İşsizlik Oranı	% 15 (2011)
Sektörlere Göre İşgücü	Tarım % 21,9 Sanayi % 19,5 Hizmet % 58,6
İhracat	11,8 Milyar \$ (2011)
İthalat	20 Milyar \$ (2011)

Ekonomi

Doksanlı yılların başından itibaren bölgede yaşanan savaşlar ve yaptırımlar nedeniyle ağır zarara uğrayan Sırbistan ekonomisi, demokrasiye geçişle birlikte Avrupa Birliği ile bütünleşmeyi hedefleyen kararlı bir ekonomik program uygulanması, izlenen mali politikalarla enflasyon baskılarının önemli ölçüde kırılabilmesi ve döviz kurlarında istikrar sağlanmasıyla toparlanmaya başlamıştır.

Sırbistan sahip olduğu 7,3 milyonluk nüfus ile orta ölçekli bir pazar olarak tanımlanabilir. Ülke pazar büyüklüğü açısından güneydoğu Avrupa'da Romanya ve Bulgaristan'ın arkasından 3.sırada yer almaktadır. Diğer taraftan bölgesinde gelir düzeyi en düşük ülkeler arasındadır.

Fakirlik ve işsizlik bugün Sırbistan'ın en önemli ekonomik sorunları olarak değerlendirilmektedir. Geçtiğimiz yıllarda yaşanan savaşlar, uluslararası yaptırımlar, ekonomik kargaşa ve bunlara bağlı istikrarsızlık Sırbistan nüfusunun büyük bölümünün hayat şartlarını olumsuz etkilemiştir. Sonuç olarak 90'lı yıllar boyunca fakirlik giderek artmıştır.

Sırbistan endüstriyel altyapısı güçlü bir ülkedir. Endüstriyel üretim tesislerinin önemli bir bölümü devlete aittir. Madencilik ve imalat sanayii

Sırbistan ekonomisine en çok katkı sağlayan sektörlerdir. Sırbistan, kimya, tekstil, otomobil üretimi, mobilya ve gıda işleme gibi sektörler dâhil olmak üzere güçlü bir sanayiye sahiptir. İmalat sanayii, demir ve çelik, ulaşım araçları ve plastik ürünleri üretiminde yoğunlaşmıştır. Sırbistan, kömür, linyit, bakır, altın ve mermer yatakları bakımından zengin bir ülkedir.

Sırbistan'da yatırım açısında cazip sektörler arasında kimya, tekstil, inşaat, inşaat malzemeleri ve yüksek teknoloji ürünleri gelmektedir.

Sırbistan, bölge ülkeleri arasında en yüksek işsizlik oranına sahip ülke durumundadır. 2011 yılı tahmini verilerine göre işsizlik oranının % 15 seviyesinde olduğu tahmin edilmektedir.

Sırbistan'da yatırımların tam anlamıyla yapılamaması nedeniyle yeni iş olanaklarının yaratılamaması işsizlik oranı istenilen seviyelere indirilememektedir. İşsizlik, özellikle kadın nüfus için en büyük problemlerden biri olmaya devam etmektedir. Son yıllarda kaydedilen ekonomik büyümeye rağmen, işsizlik halen Sırbistan için sosyal ve ekonomik bir sorun olmaya devam etmektedir.

Sırbistan'ın en büyük ticaret ortaklarını barındıran AB'de yaşanan borç krizi, önemli partner Yunanistan'da baş gösteren ekonomik kriz ve dünya ekonomisinde son dönemde yaşanan kriz eğilimi Sırbistan ekonomisinin önündeki olumsuz faktörler olarak yer almaktadır. Sırbistan ekonomisi 2010 yılında % 1,5 büyümeye gösterirken, 2011 yılında ekonomik büyümeye % 2 düzeyinde gerçekleşmiştir.

Dış Ticaret

Sırbistan'ın DTÖ'ye katılma çabaları ve AB'ne başvurusunun yapılması ile başlayan bütünleşme süreci ve uygulanan ekonomik reformlarla birlikte dış ticarete ilişkin olarak yeni düzenlemelerin arasında ithalat kotaları, ithal lisansı ve yasakların azaltılması, gümrük işlemlerinin basitleştirilmesi ve tarife ve tarife dışı engellerin azaltılması konuları yer almaktadır.

Sırbistan'a ithal edilen mallara ilişkin gümrük vergisi malın cinsine ve kaynağına bağlıdır. Gümrük vergi oranları %1 ile % 30 arasında değişmektedir. Gümrük vergisine ilave olarak bazı ürünlerin (petrol ürünleri, tütün mamulleri, alkollü içecekler, kahve, tuz ve motorlu taşıtlar, mücevher (içeriğinin % 2'den fazlası altın ya da % 50 'den fazlası gümüş olan mallar yada değerli taşlar) ithalatında Özel Tüketim Vergisi tahsil edilmektedir.

Sırbistan'da uygulanan ithalat ve ihracat işlemlerine yönelik standartlar Avrupa Birliği'ne uyumlaştırma prosedürü içinde yer almaktadır. İthalat lisansları; silah ve mühimmat, polis ve askeri teçhizat, antikalar, sanat eserleri, kıymetli metal, ozon tabakası için tehlikeli olan atık ve maddeler dışındaki mallar için kaldırılmıştır.

Sırbistan'da ihracatçı veya ithalatçı ticaret, ulaşım, kalite ve lisansları içeren gümrük belgeleri vb. standart belgeler (bill-of-lading, vb)) kullanılmaktadır. Sırbistan'ın dış ticarete liberalleşme, ticaret ve gümrükle ilgili kurumlara yönelik uygulanan reformlarla birlikte dış ticarete kullanılan belgelerin AB ile uyumlaştırma süreci de devam etmektedir.

Serbest Ticaret Anlaşmaları

Sırbistan ticaretini geliştirmek için birçok ülkeyle serbest ticaret anlaşması (STA) imzalama yoluna gitmiştir. İlk STA'yı Rusya Federasyonu ile gerçekleştirmiştir. Sırbistan'ın Rusya Federasyonu ile 2000 yılında imzaladığı STA; Rusya Federasyonu'nun Birleşik Devletler Topluluğu dışında bir ülke ile imzaladığı ilk STA olma özelliği taşımakta olup Rusya Federasyonu'nun Sırbistan'a verdiği önemi göstermektedir. Sırbistan menşeli ürünlerin Rusya pazarına gümrüksüz girebilmesi, Sırbistan'da yapılan yatırımlar için oldukça geniş bir pazar sunmaktadır.

Diğer taraftan, CEFTA ile oluşturulan serbest ticaret alanının merkezinde yer alan Sırbistan, yatırımcılar için cazip bir konumda yer almaktadır. CEFTA ile imzalanan STA çerçevesinde; Sırbistan, aralarında Bulgaristan, Romanya, Hırvatistan, Bosna Hersek, Arnavutluk, Karadağ, Makedonya ve Moldova'nın bulunduğu ülkelerle ticaretini STA çerçevesinde yürütmektedir.

Sırbistan ile AB arasında imzalanan İstikrar ve Ortaklık Anlaşması çerçevesinde; Sırbistan Hükümeti 30 Ocak 2009 tarihi itibarıyla AB lehine tanınmış olan ticari tavizleri tek taraflı olarak yürürlüğe koymuştur.

Türkiye-Sırbistan Serbest Ticaret Anlaşması

Türkiye'nin, Avrupa Birliği (AB) ile arasındaki Gümrük Birliği ilişkisi uyarınca, AB'nin Ortak Ticaret Politikasını üstlenme yükümlülüğü bulunmakta olup, üçüncü ülkelere yönelik olarak AB'nin tercihli ticaret sistemi üstlenilmektedir. Bu kapsamda, Türkiye, AB'nin Serbest Ticaret Anlaşmaları akdettiği ülkelerle karşılıklı yarar esasına dayalı benzer anlaşmalar akdetmektedir.

Sırbistan'ın da bu ülkelerden biri olması nedeniyle ülkemiz ile Sırbistan arasında bir Serbest Ticaret Anlaşması imzalanmış olup ilgili

Anlaşma, 03 Temmuz 2010 tarih ve 27630 (Mükerrer) sayılı T.C. Resmi Gazetesi'nde yayımlanmıştır.

01 Eylül 2010 tarihinde yürürlüğe giren Türkiye-Sırbistan Serbest Ticaret Anlaşması gereğince, Türkiye, anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren Sırbistan menşeli sanayi ürünlerine uyguladığı gümrük vergilerini sıfırlamıştır.

Sırbistan ise Türkiye menşeli sanayi ürünlerinin gümrük vergilerini kademeli olarak 1 Ocak 2015 tarihine dek sıfırlayacaktır.

Anlaşmanın II numaralı eki A listesinde bir takım deri ürünleri ve şapkaların da yer alan ürünlerin gümrük vergileri, 1 Ocak 2012 tarihi itibarıyla sıfırlanmıştır.

Anlaşmanın II numaralı eki B listesinde yer alan ürünler (bir takım deri ve kürk ürünleri, bir kısım halılar ve ayakkabılar bu listede yer almaktadır) için uygulanan gümrük vergileri kademeli olarak indirilip 1 Ocak 2014 tarihinde tamamen sıfırlanacaklardır.

Anlaşmanın II numaralı eki C listesinde yer alan ürünler (hazır giyim ürünleri, bir kısım deri ve kürk ürünleri, bir kısım halılar, bir kısım ayakkabılar) için uygulanan gümrük vergileri ise kademeli olarak indirilip 1 Ocak 2015 tarihinde tamamen sıfırlanacaklardır.

Tekstil ürünlerinin yer aldığı 50 ila 60. fasıllar arasındaki ürünler ile ev tekstili ürünlerinin gümrük vergileri ise Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarih olan 1 Eylül 2010 itibarıyla sıfırlanmıştır.

Anlaşmanın II numaralı eki A, B ve C listelerindeki ürünleri ve indirim takvimleri;

http://www.itkib.org.tr/default.asp?CID=DIS&urlID=690&dropdownid=ih_racat adresinde Serbest Ticaret Anlaşmaları/ Vergilerin Yürürlükten kalkma takvimleri linkinden takip edilebilir.

Kademeli indirimde baz alınan Temel Vergiler için de, Ekonomi Bakanlığı'nın web sitesinden yararlanılabilir.

<http://www.ekonomi.gov.tr/upload/D9CBA701-D8D3-8566-45202EF1E630A8EC/eng-SR-COMPLET-Nomenclature-2010.pdf>

Turizm

Sırbistan turizm açısından arkeolojik, tarihsel ve Tuna nehri turizmüne yönelik bir yapıya sahiptir. Avrupa'nın merkezindeki konumu nedeniyle kolay erişim avantajına sahiptir. Sırbistan'da iş/kongre turizminin geliştirilmesine yönelik olarak Kongre Bürosu kurulması bu yönde atılmış olumlu bir adımdır. Avrupa'da hızla gelişen ve büyüyen "Şehir turizmi" seçeneği Belgrad açısından da konumu itibariyle olumlu bir gelişme ve büyüme göstermektedir.

Ülkede var olan turizm potansiyelini yaygınlaştırmak açısından sektörün konaklama ve altyapı yenilikleri, hizmet verimliliği, etkin bilgilendirme sağlanması, genel hizmet standartları, müşteri ve pazara yönelik strateji belirlenmesi konularına ağırlık vermesi ve bu konudaki zorlukların aşılması gerekmektedir. Siyasi istikrarsızlık bu sektörde büyümeyi önemli ölçüde etkileyebilmektedir.

Sırbistan yabancı turistler açısından değişik ve eğlenceli bir turistik güzergâhı olarak değerlendirilmektedir. Sırbistan turistlere çeşitli bölgesel farklılıkları, canlı kültürü ve zengin tarihi ile eşsiz bir turizm seçeneği sunmaktadır.

Tekstil Sektörü

Sırbistan tekstil ve hazır giyim sektöründeki firmaların büyük bir bölümü KOBİ niteliğinde ufak ve orta ölçekli işletmeleridir. Tekstil ve hazır giyim sektöründeki işletmeler ülke genelindeki işletmelerin % 10'unu oluşturmaktadır.

Sırbistan'da tekstil ve hazır giyim sektörü sanayideki istihdamın % 11,7'sini oluşturmaktadır. Sırbistan genelinde tekstil ve hazır giyim sektöründe 28 binin üzerinde bir istihdam olduğu kaydedilmektedir.

2011 yılında tekstil ve hazır giyim ihracatı 700 milyon doları aşarken, en önemli ürün grubu çoraplar ve külotlu çoraplar kategorisinde 211 milyon dolar değerinde ihracat yapılmıştır.

Hazırgiyim ihracatı 2011 yılında bir önceki yıla göre % 37 artışla 137 milyon dolara yükselirken, aynı dönemde iç giyim ihracatı ise % 8 artışla 101 milyon dolara yükseldi.

Üretim bazında ise, ülke genelinde tekstil üretimi 2011 yılında bir önceki yıla göre % 11,8 azalırken, hazır giyim ve konfeksiyon üretimi ise % 4,4 artmış bulunmaktadır.

Öte yandan, Textiles Eastern Europe dergisi 2012 Mart sayısında yer alan bir habere göre Sırbistan tekstil ve hazır giyim sektörlerinde ortalama aylık ücretler diğer sektörlerin gerisinde kalmaktadır. 2011 yılı sonu verilerine göre tekstil sektörü kişi başı ücret ortalaması 276 dolar düzeyindeyken, hazır giyim sektöründe ise bu rakam 307 dolara yükselmektedir. Sırbistan genelinde bütün sektörlerde kişi başı aylık ücret ortalaması ise 533 dolar düzeyinde hesaplanmaktadır.

II. SIRBİSTAN DIŞ TİCARETİ

Yıllar İtibariyle Genel İhracat ve İthalat

Sırbistan'ın dış ticareti 2007 yılından 2011 yılı sonuna kadar beş yıllık dönemde 2009 yılı hariç olmak üzere sürekli yükselen bir seyir izlemiştir. 2007 yılında toplam 27,4 milyar dolar olan dış ticaret (genel ihracat + ithalat) 2011 yılında 31,8 milyar dolara yükselmiştir. 2009 yılında ülkenin dış ticareti küresel ekonomik krizin etkisi ile daralmıő, ihracat % 23,9 düşüşle 8,3 milyar dolara, ithalat % 29,8 düşüşle 16 milyar dolara gerilemiştir. 2010 yılında Sırbistan'ın ihracatı 2009 yılına kıyasla % 17,4 oranında artmış ve 9,8 milyar dolar olarak kaydedilmiőkken, ithalatı bir önceki yıla kıyasla % 4,3 oranında artmış ve 16,7 milyar dolar olmuştur. 2011 yılı sonunda Sırbistan'ın ihracatı bir önceki yıla kıyasla % 20,1 oranında artmış ve 11,8 milyar dolar olarak kaydedilmiőkken, ithalatı % 19,8 oranında artmış ve 16,7 milyar dolardan 20 milyar dolara yükselmiştir.

2007 yılından 2011 yılına kadar 5 yıllık süreçte Sırbistan'ın dış ticaretine iliőklin veriler, aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

SIRBİSTAN DIŞ TİCARETİ				
Birim: 1000 \$				
YILLAR	GENEL İHRACAT	YILLIK DEĞİŞİM (%)	GENEL İTHALAT	YILLIK DEĞİŞİM (%)
2007	8.824.701	-	18.553.606	-
2008	10.972.082	24,3	22.875.304	23,3
2009	8.345.076	-23,9	16.047.433	-29,8
2010	9.794.541	17,4	16.734.435	4,3
2011	11.764.868	20,1	20.040.561	19,8

Kaynak: Trademap

III. SIRBİSTAN'IN TEKSTİL DIŞ TİCARETİ

Sırbistan'ın tekstil diş ticareti ithalat ağırlıklıdır. 2011 yılında Sırbistan 427,5 milyon dolarlık tekstil ürünleri ithalatı yapmışken, ihracatı 77,7 milyon dolar ile sınırlı kalmıştır. Sırbistan'da tekstil ihracatının genel ihracat içerisindeki payı % 0,7 olarak hesaplanmaktadır.

2007 yılında 56,6 milyon dolarlık tekstil ürünü ihraç eden Sırbistan'ın tekstil ihracatı 2008 yılında 2007 yılına kıyasla % 8,9 oranında artmış ve 61,7 milyon dolar olarak kaydedilmiştir. 2009 yılında tüm dünyayı çok yönlü olarak etkileyen küresel ekonomik krizin Sırbistan ekonomisi üzerinde, dolayısıyla tekstil ticareti üzerinde de olumsuz etkileri olmuştur. Ülkenin tekstil ihracatı 2008 yılına kıyasla 2009 yılında % 18,5 düşüşle 50,3 milyona gerilemiştir. 2010 yılında Sırbistan'ın tekstil ihracatı 2009 yılına kıyasla % 7,5 artmışken, 2011 yılında 2010 yılına kıyasla % 43,8 oranında artmış ve 77,7 milyona yükselmiştir.

Öte yandan, 2007 yılında 471,2 milyon dolar olan Sırbistan'ın tekstil ithalatı, ihracata benzer şekilde, 2008, 2010 ve 2011 yıllarında artış göstermiştir. Ancak küresel ekonomik krizin etkisiyle 2009 yılında % 32,2 oranında azalan tekstil ithalatı 326 milyona gerilemiştir. Sırbistan'ın tekstil ithalatı 2010 yılında % 6,1, 2011 yılında % 23,6 oranlarında artmış olmasına rağmen 2011 yılında dahi 2007 yılında kaydedilen ithalat rakamının oldukça gerisinde kalmıştır.

Sırbistan'ın 2007 ile 2011 yılları arası tekstil ihracatını ve ithalatını gösteren tablo aşağıda verilmektedir.

SIRBİSTAN TEKSTİL TİCARETİ				
Birim: 1000 \$				
YILLAR	TEKSTİL İHRACATI	YILLIK DEĞİŞİM (%)	TEKSTİL İTHALATI	YILLIK DEĞİŞİM (%)
2007	56.607	-	471.231	-
2008	61.665	8,9	480.474	2,0
2009	50.252	-18,5	325.951	-32,2
2010	54.003	7,5	345.837	6,1
2011	77.683	43,8	427.469	23,6

Kaynak: Trademap

En Çok Tekstil İthal Edilen Ülkeler

2011 yılında 427,5 milyon dolar değerinde tekstil ürünü ithal eden Sırbistan'ın en fazla tekstil ithalatı yaptığı ülke İtalya'dır. Bu ülkenin

Sırbistan'ın toplam tekstil ithalatı içerisindeki payı % 28 olarak hesaplanmaktayken ithalat değeri 119,7 milyon dolar olmuştur.

Ülkemiz 79 milyon dolarlık değer ve % 18,5'lik pay ile Sırbistan'ın en büyük ikinci tedarikçisidir. Sırbistan'ın Türkiye'den yaptığı ithalat 2011 yılında 2010 yılına kıyasla % 30,3 oranında artmıştır.

Ülkemizi 52,3 milyon dolarlık ithalat değeri ve % 12,2'lik pay ile Almanya, 34,1 milyon dolarlık ithalat değeri ve % 8'lik pay ile Çin, 11,8 milyon dolarlık ithalat değeri ve % 2,8'lik pay ile Slovenya takip etmektedir. Sırbistan'ın Almanya'dan yaptığı tekstil ithalatı 2011 yılında bir önceki yıla kıyasla % 38,6 oranında artmışken, Çin'den yapılan ithalat % 44,8, Slovenya'dan yapılan ithalat ise % 9,5 oranında artmıştır.

Sırbistan için 2010 ve 2011 yıllarına ait ülkeler bazında tekstil ithalat rakamları ve yıllık değişim oranları, aşağıdaki tabloda verilmektedir.

SIRBİSTAN'IN TEKSTİL				
İTHAL ETTİĞİ ÜLKELER				
Birim:1000 ABD \$				
ÜLKELER	2010 YILLIK	2011 YILLIK	DEĞİŞİM %	TOPLAMDA PAY %
İTALYA	109.841	119.721	9,0	28,0
TÜRKİYE	60.610	78.964	30,3	18,5
ALMANYA	37.733	52.299	38,6	12,2
ÇİN HALK CUMHURİYETİ	23.554	34.110	44,8	8,0
SLOVENYA	10.810	11.841	9,5	2,8
FRANSA	11.355	11.063	-2,6	2,6
İNGİLTERE	5.778	10.941	89,4	2,6
HİNDİSTAN	6.950	8.918	28,3	2,1
İSPANYA	5.886	8.912	51,4	2,1
ÇEK CUMHURİYETİ	6.389	7.893	23,5	1,8
ROMANYA	7.318	7.653	4,6	1,8
YUNANİSTAN	6.233	7.646	22,7	1,8
BELÇİKA	6.805	6.574	-3,4	1,5
AVUSTURYA	6.664	6.097	-8,5	1,4
BELARUS / BEYAZ RUSYA	4.396	5.593	27,2	1,3
İLK 15 ÜLKE TOPLAMI	310.322	378.225	21,9	88,5
SIRBİSTAN'IN TOPLAM TEKSTİL İTHALATI	345.837	427.469	23,6	100,0
İLK 15 ÜLKENİN TOPLAMDA PAYI %	89,7	88,5		

Kaynak: Trademap

Sırbistan'ın En Çok İthalatını Yaptığı Tekstil Ürünleri

2011 yılında Sırbistan'ın tekstil ithalatı ürün grupları bazında incelendiğinde, dünyadan en fazla 54 02 GTİP başlıklı sentetik lif ipliklerini ithal ettiği görülmektedir. Söz konusu ürünün ithalatı bir yıl öncesine göre % 21 artışla 64,9 milyon dolara ulaşmış olup, toplam tekstil ithalatındaki payı % 15,2 olmuştur.

2011 yılında Sırbistan'ın en çok ithal ettiği ürünler ve ithalat değerleri aşağıdaki tabloda verilmektedir.

SIRBİSTAN'IN EN ÇOK İTHALETTİĞİ TEKSTİL ÜRÜNLERİ					
GTİP BAŞLIĞI	TANIM	2010 YILLIK	2011 YILLIK	DEĞİŞİM %	TOPLAMDA PAY %
5402	SENTEK LİF İPLİĞİ (DİKİŞ İPLİĞİ HARİÇ) (TOPTAN)	53.579	64.863	21,0	15,2
5803	PLASTİK EMİRLİMS, SIVANMIS, KAPLANMIS MENSUCAT	27.162	37.543	38,2	8,8
5407	SENTEK İPLİK, MONOFİL, ŞERİLELERLE DOKUMALAR	19.843	29.819	50,8	8,9
5208	PAMUK MEN (AĞIRLIKÇA %35 VE FAZLA PAMUK M.KARE 200GR)	22.884	23.363	2,1	5,5
5802	NAYLON, POLİAMİD, POLİESTER VE BİLEŞİMİ İÇEREN LİF MENSUCATI	17.051	21.585	22,3	5,1
1005	ÇÖZGÜ TİPİ ÖRGÜLÜ DİĞER MENSUCAT	17.481	18.883	8,1	4,4
1008	DİĞER ÖRME MENSUCAT	14.100	17.755	25,9	4,2
5803	DOKUNMAMIS MENSUCAT (EMİRLİMS)	11.522	14.280	23,8	3,3
5209	PAMUK MEN (DOKUMA %35 < PAMUKLU 200GM2 DEN FAZLA)	13.120	13.314	1,5	3,1
5205	PAMUK DİKİŞ HARİÇ İPLİĞİ (AĞIRLIK => %35 PAMUK) (TOPTAN)	9.000	11.312	25,7	2,8
1004	DİĞER ÖRME MENSUCAT (EN<=30CM, ELASTOMERİK KAÇUK İPLİK => %5)	8.259	10.219	83,3	2,4
5503	SENTEK DEVAMSIZ LİFLER (ŞİLEMİ GÖRMEMİŞ)	9.714	9.743	0,3	2,3
5808	DOKUNMUŞ KORDELALAR, BOLDÖKLER	8.919	8.911	-0,1	2,1
1003	DİĞER ÖRME MENSUCAT (EN<=30CM)	9.320	8.487	-8,9	2,0
5502	SUNİ LİF DEMETLERİ	5.225	7.778	48,9	1,8
5509	SENTEK DEVAMSIZ LİF DEN İPLİK (DİKİŞ HARİÇ) (TOPTAN)	5.483	7.714	40,7	1,8
5801	YATKALAR, YATKA MAMULLERİ, KIRPINIL, TOZ, TANAZLAR	7.808	7.089	-9,1	1,8
5804	TÜLLER VE DİĞER MENSUCAT PARÇA, ŞERİT, MOTİFLER HALİNDE	8.559	7.374	-13,8	1,7
5404	SENTEK MONOFİL MİNERİLER (17 DESİTEKSİNDEN FAZLA)	5.239	8.270	19,7	1,5
5401	DOKUMAYA ELVERİŞLİ SUNİ VE SENTEK LİF DEN DİKİŞ İPLİĞİ	4.955	5.578	12,5	1,3
5808	GİPE İPLİKLER, MONOFİLLER, ŞERİLELER, TIRIL İPLİKLER VB	1.203	5.113	325,0	1,2
5515	DİĞER DEVAMSIZ SENTEK LİF DEN DOKUMALAR	2.465	5.012	103,3	1,2
5801	KADİFE, PELOŞ VE HALKALI (TIRIL MENSUCAT)	4.440	4.900	10,4	1,1
5514	AĞIRLIK, %35 > DEVAMSIZ SENTEK-PAMUK DOKUMA 170GM2 GEÇEN	3.113	4.824	55,0	1,1
5512	SENTEK DEVAMSIZ LİF DEN DOKUMALAR-AĞIRLIKÇA %35 VE FAZLA	4.040	4.004	-0,9	1,1
	EN FAZLA İTHAL EDİLEN TEKSTİL ÜRÜNLERİ TOPLAMI	290.844	356.701	22,6	83,4
	SIRBİSTANIN TOPLAM TEKSTİL İTHALATI	345.837	427.472	23,6	100,0

Kaynak: TradeMap

İkinci en fazla ithal edilen grup, 59 03 GTİP başlıklı plastik emdirilmiş, sıvanmış, kaplanmış mensucat olmuştur. Bu ürünün ithalatı bir yıl öncesine göre % 38,2 artışla 37,5 milyon dolar, ürün grubunun toplam ithalatta payı % 8,8 olmuştur. Üçüncü sırada 54 07 GTİP başlıklı sentetik ipliklerden dokuma kumaşlar olup bu ürünlerin ithalatı % 50,8 artışla 29,6 milyon dolara yükselmiştir. Sentetik ipliklerden dokuma kumaşların Sırbistan'ın toplam tekstil ithalatı içerisindeki payı % 6,9 olmuştur.

IV. SIRBİSTAN'IN ÜRÜN GRUPLARI BAZINDA TEKSTİL İTHALATI

Sırbistan 2011 yılında dünyadan toplam 427,5 milyon dolar değerinde tekstil ürünü ithal etmiş bulunmaktadır.

Sırbistan'ın ithal ettiği tekstil ve diğer hazır eşya ürünleri incelendiğinde, 108,1 milyon dolar değerinde ithalat ve % 25,2 artış ile en fazla dokuma kumaş ithal ettiği görülmektedir. Dokuma kumaş ithalatının toplam tekstil ithalatı içindeki payı % 25,3'dür. En çok ithal ettiği diğer tekstil ürünleri ise; 106,3 milyon değerinde ithalat ve % 24,9 pay ile iplik; 59,6 milyon dolar değerinde ithalat ve % 13,9 pay ile örme kumaş ve 41,5 milyon dolar değerinde ithalat ve % 9,7 pay ile ev tekstili ürün grubudur.

2011 yılında Sırbistan'ın en çok ithal ettiği tekstil ve diğer hazır eşya ürünlerinin ithalat değeri ve değişimleri aşağıdaki tabloda verilmektedir.

SIRBİSTAN'IN DÜNYADA BELLİ BAŞLI ÜRÜN GRUPLARI BAZINDA TEKSTİL İTHALATI				
Birim: 1.000 \$	2010	2011	DEĞİŞİM %	PAY %
İPLİK	85.901	106.323	23,8	24,9
DOKUMA KUMAŞ	86.399	108.144	25,2	25,3
EV TEKSTİLİ	36.603	41.480	13,3	9,7
ÖRME KUMAŞ	50.824	59.566	17,2	13,9
TOPLAM TEKSTİL İTHALATI	345.837	427.469	23,6	100,0
<i>Kaynak: Trademap</i>				

Sırbistan'ın Ev Tekstili İthalatı

2011 yılında Sırbistan'ın ev tekstili ithalatında en önemli tedarikçisi % 33,4'lük pay ile Çin Halk Cumhuriyeti olmuştur. Bu ülkeden yapılan ithalat 2011 yılında bir önceki yıla kıyasla % 31,3 artışla 13,8 milyon dolar olarak kaydedilmiştir.

Bu ürün grubunda Sırbistan'ın diğer önemli tedarikçileri % 20,1 pay ile İtalya, % 7,7 pay ile Türkiye, % 6,6 pay ile Hindistan ve % 6,3 pay ile

Makedonya olmuştur. 2011 yılında İtalya'dan 8,3 milyon dolar değerinde ürün ithal edilirken, Hindistan'dan yapılan ithalat 2,7 milyon dolar, Makedonya'dan yapılan ithalat ise 2,6 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Sırbistan, Türkiye'den 2011 yılında 2010 yılına kıyasla % 33,4 artışla 3,2 milyon dolar değerinde ev tekstili ithal etmiştir. Türkiye, Sırbistan'ın en çok ev tekstili tedarik ettiği ülkeler arasında 3. sırada gelmektedir.

SIRBİSTAN'IN EV TEKSTİLİ				
İTHAL ETTİĞİ ÜLKELER				
Birim:1.000 ABD \$				
ÜLKELER	2010	2011	DEĞİŞİM %	PAY %
ÇİN HALK CUMHURİYETİ	10.546	13.848	31,3	33,4
İTALYA	9.833	8.318	-15,4	20,1
TÜRKİYE	2.398	3.200	33,4	7,7
HİNDİSTAN	2.339	2.725	16,5	6,6
MAKEDONYA	2.564	2.598	1,3	6,3
BANGLADEŞ	1.402	2.449	74,7	5,9
SLOVENYA	1.275	1.199	-6,0	2,9
ALMANYA	705	925	31,2	2,2
FAS	84	909	982,1	2,2
BULGARİSTAN	429	554	29,1	1,3
ROMANYA	538	511	-5,0	1,2
PAKİSTAN	452	468	3,5	1,1
AVUSTURYA	300	433	44,3	1,0
ÇEK CUMHURİYETİ	262	362	38,2	0,9
HIRVATİSTAN	234	360	53,8	0,9
SIRBİSTAN'IN TOPLAM EV TEKSTİLİ İTHALATI	36.603	41.480		100,0
İLK 15 ÜLKENİN TOPLAMDA PAYI %	91,1	93,7		

Kaynak: Trademap

V.TÜRKİYE – SİRBİSTAN DIŞ TİCARET İLİŞKİLERİ

Türkiye - Sırbistan Genel Dış Ticareti

Sırbistan, 2011 yılında Türkiye'nin ihracat yaptığı toplam 234 ülke ve serbest bölge arasında 55. sırada yer alırken, ithalat yaptığı 237 ülke ve serbest bölge arasında 76. sırada yer almaktadır.

2011 yılında 134,9 milyar dolar değerinde gerçekleşen Türkiye genel ihracatında, Sırbistan'ın 354,7 milyon dolar ile %0,3'lük (binde üç) bir payı bulunmaktadır. 2011 yılında Türkiye'nin genel ihracatı 2010 yılına kıyasla %18,5 oranında artarken, Sırbistan'a ihracat %15,9 oranında artmıştır.

2012 yılının ilk 3 aylık döneminde de gerek Türkiye'nin genel ihracatı gerekse Sırbistan'a ihracat, artış eğilimini korumuştur. 2012 yılının Ocak-Mart döneminde Türkiye genel ihracatı %12,6 oranında artışla 35,4 milyar dolara yükselirken, Sırbistan'a ihracat %7,8 oranında bir artışla 83,1 milyon dolara çıkmıştır.

Diğer yandan, 2011 yılında Sırbistan'dan yapılan 213,3 milyon dolarlık ithalat 240,8 milyar dolarlık Türkiye genel ithalatında %0,9 (binde 9) gibi bir paya sahiptir. 2011 yılında Sırbistan'dan ithalatta %94,8 oranında ciddi bir artış yaşanırken, 2012 yılının Ocak-Mart döneminde %23,9 oranında azalma ile 36,2 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Türkiye'nin Sırbistan ile yaklaşık 600 milyon dolarlık bir ticaret hacmi mevcut olup, tekstil ve hazır giyimin payı bu hacim içerisinde %2 (yüzde 2) seviyesinde bulunmaktadır.

2011 yılında Türkiye'den Sırbistan'a %0,9 oranında artışla 87,8 milyon dolarlık tekstil ihracatı buna karşılık %129,2 oranında artışla 1,8 milyon dolarlık tekstil ithalatı yapılmıştır. 2012 yılının Ocak-Mart döneminde ise tekstil ihracatı %7,2 oranında artışla 20,7 milyon dolara yükselirken, tekstil ithalatı %54,9 oranında azalarak 111,8 bin dolara inmiştir.

2011 yılında Türkiye'den Sırbistan'a %14,5 oranında artışla yaklaşık 8 milyon dolarlık hazır giyim ve konfeksiyon mamulü ihraç edilmiş ve %113 artışla 2,8 milyon dolarlık da ithalat yapılmıştır. 2012 yılının Ocak-Mart döneminde ise Sırbistan'a hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı, %28,4 oranında düşüşle 36,2 milyon dolar seviyesinde kalırken, aynı dönemde Sırbistan'dan gerçekleşen hazır giyim ve konfeksiyon ürünleri

ithalatı da benzer şekilde %37,6 oranında düşüşle 578,2 bin dolar olmuştur.

Türkiye'nin Sırbistan ile dış ticaretini, tekstil ve konfeksiyon ticareti ile birlikte değerlendiren bir tablo, aşağıda yer almaktadır.

TÜRKİYE - SIRBİSTAN TİCARİ İLİŞKİLERİ

Birim: \$

	2010 YILLIK	2011 YILLIK	DEĞİŞİM %	2011 (Ocak-Mart)	2012 (Ocak-Mart)	DEĞİŞİM %
SIRBİSTAN'A İHRACAT	306.114.624	354.665.524	15,9	77.140.445	83.128.045	7,8
TÜRKİYE GENEL İHRACAT	113.883.219.184	134.954.361.571	18,5	31.420.455.466	35.366.693.115	12,6
SIRBİSTAN'IN PAYI %	0,27	0,26		0,25	0,24	
SIRBİSTAN'DAN İTHALAT	109.523.846	213.300.967	94,8	47.545.226	36.172.263	-23,9
TÜRKİYE GENEL İTHALAT	185.544.331.852	240.833.236.364	29,8	56.068.330.253	55.690.726.314	-0,7
SIRBİSTAN'IN PAYI %	0,06	0,09		0,08	0,06	
SIRBİSTAN'A KONFEKSİYON İHRACATI	7.022.991	8.039.197	14,5	2.041.098	1.462.176	-28,4
TÜRKİYE KONFEKSİYON İHRACATI	14.205.917.174	15.651.485.557	10,2	3.884.476.956	3.910.663.514	0,7
SIRBİSTAN'IN PAYI %	0,05	0,05		0,05	0,04	
SIRBİSTAN'DAN KONFEKSİYON İTHALATI	1.336.240	2.845.525	113,0	925.951	578.201	-37,6
TÜRKİYE KONFEKSİYON İTHALATI	2.704.270.671	3.165.992.456	17,1	783.184.255	621.901.063	-20,6
SIRBİSTAN'IN PAYI %	0,05	0,09		0,12	0,09	
SIRBİSTAN'A TEKSTİL ÜRÜNLERİ İHRACATI	86.975.250	87.788.346	0,9	19.267.778	20.656.836	7,2
TÜRKİYE TEKSTİL ÜRÜNLERİ İHRACATI	6.352.784.994	7.708.192.836	21,3	1.885.844.685	1.900.080.822	0,8
SIRBİSTAN'IN PAYI %	1,37	1,14		1,02	1,09	
SIRBİSTAN'DAN TEKSTİL ÜRÜNLERİ İTHALATI	796.594	1.826.156	129,2	247.867	111.813	-54,9
TÜRKİYE TEKSTİL ÜRÜNLERİ İTHALATI	9.079.066.534	10.386.751.125	14,4	2.903.783.186	2.145.219.572	-26,1
SIRBİSTAN'IN PAYI %	0,01	0,02		0,01	0,01	

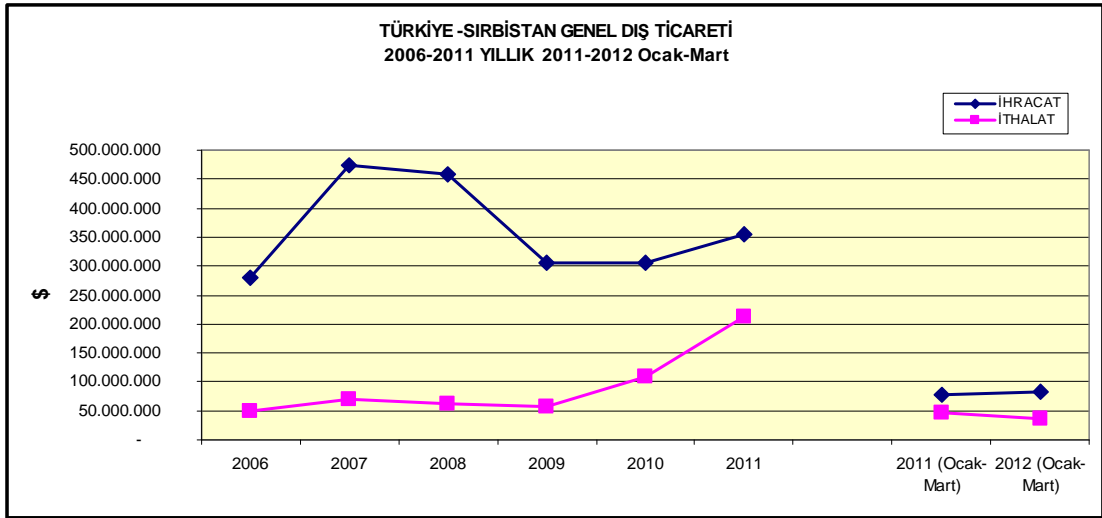
Kaynak: Ekonomi Bakanlığı - Bilgi Sistemi /
Mayıs 2012

Türkiye'nin Sırbistan'a genel ihracatı, 2006 yılından 2012 yılının Mart ayı sonuna kadarki altı yılı aşkın bir süreçte 2008, 2009 ve 2010 yıllarında sırasıyla %3,6, %33,1 ve %0,1 oranlarında düşmüş, diğer yıllarda %70,4 ile %15,9 oranlarında artışlarla 278,8 milyon dolardan 354,7 milyon dolara kadar çıkmıştır. En son 2012 Ocak-Mart dönemi itibarıyla %7,8 oranında bir artış ile 83,1 milyon dolara ulaşmıştır.

2006 yılından 2012 yılının Mart ayı sonuna kadar olan süreçte, Türkiye ile Sırbistan arasında dış ticarete ilişkin veriler, aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

TÜRKİYE - SİRBİSTAN DIŞ TİCARETİ				
Birim: \$				
YILLAR	GENEL İHRACAT	YILLIK DEĞİŞİM (%)	GENEL İTHALAT	YILLIK DEĞİŞİM (%)
2006	278.784.345		49.081.198	
2007	475.096.383	70,4%	70.703.334	44,1%
2008	458.102.571	-3,6%	61.705.095	-12,7%
2009	306.470.315	-33,1%	55.896.658	-9,4%
2010	306.114.624	-0,1%	109.523.846	95,9%
2011	354.665.524	15,9%	213.300.967	94,8%
2011 (Ocak-Mart)	77.140.445		47.545.226	
2012 (Ocak-Mart)	83.128.045	7,8%	36.172.263	-23,9%

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı - Bilgi Sistemi / Mayıs 2012

Sırbistan'dan ithalata bakıldığında, 2006 yılından 2012 yılının Mart ayı sonuna kadar olan süreçte sadece 2008 ve 2009 yıllarında sırasıyla %12,7 ve %9,4 oranlarında düşüş görülmüştür. Diğer yıllarda %44,1 ile %95,9 arasında değişen oranlarda artışlar kaydedilmiş ve 2006 yılından 2011 yılına dek ithalat yıllık ortalama %42,5 oranında artmıştır. 2012 yılının Ocak-Mart döneminde bu ülkeden ithalat ise %23,9 oranda düşüşle 2011 yılının aynı dönemine kıyasla 47,5 milyon dolardan 36,2 milyon dolara gerilemiştir.

Türkiye'nin Sırbistan'a ihracatı tüm maddeler itibariyle incelendiğinde, 2011 yılında en fazla ihraç edilen mamullerin başında 60 06 GTİP başlıklı diğer örme mensucat ile 87 03 GTİP başlıklı binek otomobilleri ve esas itibariyle insan taşımak üzere imal edilmiş diğer motorlu taşıtların geldiği görülmektedir.

2011 yılında 2010 yılına kıyasla, Türkiye'den Sırbistan'a 60 06 GTİP başlıklı diğer örme mensucat ihracatı %8 artışla 25,1 milyon dolardan 27,1 milyon dolara ulaşırken, 87 03 GTİP başlıklı binek otomobilleri ve esas itibariyle insan taşımak üzere imal edilmiş diğer motorlu taşıtların ihracatı %28,3 artışla 15,9 milyon dolara çıkmıştır. Toplam ihracatta 60 06 GTİP başlıklı diğer örme mensucatin payı %7,7 ve 87 03 GTİP başlıklı binek otomobilleri ve esas itibariyle insan taşımak üzere imal edilmiş diğer motorlu taşıtların payı %4,5 olarak hesaplanmıştır.

Bu iki ürünü takiben 59 02 GTİP başlıklı naylon, poliamid, poliester vb. esaslı iç ve dış lastiği için mensucat, 08 05 GTİP başlıklı Turunçgiller (taze/kurutulmuş) ile 60 04 GTİP başlıklı diğer örme mensucat (en>30cm, elastomerik/kauçuk iplik >=%5) en fazla ihraç edilen ilk beş ürün grubu içerisinde yer almaktadır.

2011 yılında Türkiye'den Sırbistan'a en fazla ihraç edilen ilk yirmi ürün grubu içerisinde onyediyi ürün grubunun ihracatı %0,2 ile %842,5 arasında değişen oranlarda artarken sadece üç ürün grubunda %3,6, %33,7 ve %18,2'lik düşüşler olmuştur.

Bu dönemde Sırbistan'a ihracatta %842,5 artış ile oransal olarak en fazla artan ürün grubu 85 37 GTİP başlıklı elektrik kontrol, dağıtım tabloları, panolar, konsollar, kabinler, diğer mesnetler olmuştur. 87 02 GTİP başlıklı 10 veya daha fazla kişi taşımaya mahsus(sürücü dâhil) motorlu taşıtlar da %111,1 oranı ile ihracatında yüksek artış görülen bir diğer ürün gurubu olarak kayda alınmıştır.

Sırbistan'a ihracatı azalan ürün grupları ise 08 05 GTİP başlıklı Turunçgiller (taze/kurutulmuş), 52 08 GTİP başlıklı pamuklu mensucat /ağırlık itibariyle %85 beya daha fazla pamuk içerenler)(m2 ağırlığı 200 gr.ı geçmeyenler) ile 48 19 GTİP başlıklı kâğıttan, kartondan, selüloz vatkadan veya selüloz lif tabakalarından kutu, mahfaza, torba vb. olmuştur. 08 05 GTİP başlıklı Turunçgiller (taze/kurutulmuş) ihracatı %3,6 azalırken, 52 08 GTİP başlıklı pamuklu mensucat /ağırlık itibariyle %85 veya daha fazla pamuk içerenler)(m2 ağırlığı 200 gr.ı geçmeyenler) ihracatı %33,7 ve 48 19 GTİP başlıklı kâğıttan, kartondan, selüloz vatkadan veya selüloz lif tabakalarından kutu, mahfaza, torba vb.nin ihracatı %18,2 oranında azalmıştır.

Sırbistan'a en fazla ihraç edilen ilk yirmi ürün grubu içerisinde beş tane tekstil ürün grubu yer almaktadır. Bunlar, 60 06 GTİP başlıklı diğer örme mensucat, 59 02 GTİP başlıklı naylon, poliamid, poliester vb. esaslı iç ve dış lastiği için mensucat, 60 04 GTİP başlıklı diğer örme mensucat (en>30cm, elastomerik/kauçuk iplik >=%5) , 54 07 GTİP başlıklı sentetik

filament ipliklerden dokunmuş mensucat, ve 52 08 GTİP başlıklı pamuklu mensucat /ağırlık itibariyle %85 veya daha fazla pamuk içerenler)(m2 ağırlığı 200 gr.ı geçmeyenler) dir.

Sırbistan'a en fazla ihraç edilen ürünleri gösteren bir tablo, aşağıda verilmektedir.

TÜRKİYE'DEN SIRBİSTAN'A GENEL İHRACAT					
EN FAZLA İHRAÇ EDİLEN İLK 20 ÜRÜN					
Birim:ABD \$					
GTİP BAŞLIĞI	KAPSAM	2010 YILLIK	2011 YILLIK	2010 / 2011 DEĞİŞİM %	TOPLAMDA PAY %
6006	DİĞER ÖRME MENSUCAT	25.124.851	27.134.739	8,0	7,7
8703	BİNEK OTOMOBİLLERİ VE ESAS İTİBARIYLA İNSAN TAŞIMAK ÜZERE İMAL EDİLMİŞ DİĞER MOTORLU TAŞITLAR (YARIŞ	12.428.081	15.941.027	28,3	4,5
5902	NAYLON, POLİAMİD, POLİESTER VB.ESASLI İÇ VE DIŞ LASTİĞİ İÇİN MENSUCAT	12.003.944	14.090.578	17,4	4,0
0805	TURUNÇGİLLER (TAZE/KURUTULMUŞ)	14.110.303	13.604.868	-3,6	3,8
6004	DİĞER ÖRME MENSUCAT (EN>30CM, ELASTOMERİK/KAUÇUK İPLİK=>%5)	7.289.935	10.866.839	49,1	3,1
8418	BUZDOLAPLARI, DONDURUCULAR VE DİĞER SOĞUTUCU VE DONDURUCU CİHAZLAR VE ISI POMPALARI	6.223.247	8.718.613	40,1	2,5
8528	MONİTÖRLER VE PROJEKTÖRLER, TELEVİZYON ALICI CİHAZLARI	4.874.455	7.986.528	63,8	2,3
3920	PLASTİKTEN DİĞER LEVHA, PLAKA, ŞERİT, FİLM, FOLYE (GÖZENKSİZ)	4.268.190	7.742.542	81,4	2,2
0802	DİĞER KABUKLU MEYVELER (TAZE/KURUTULMUŞ) (KABUĞU ÇIKARILMIŞ/SOYULMUŞ)	7.500.992	7.518.531	0,2	2,1
5407	SENTETİK FİLA MENT İPLİKLERİNDEN DOKUNMUŞ MENSUCAT	3.257.191	6.165.880	89,3	1,7
3401	SABUNLAR, YÜZEY AKTİF ORGANİK ÜRÜNLER VE MÜSTAHZARLAR	4.795.207	5.889.507	22,8	1,7
7604	ALUMİNYUMDAN ÇUBUKLAR VE PROFİLLER	4.910.748	5.776.811	17,6	1,6
3925	PLASTİKTEN İNŞAAT MALZEMESİ	4.194.330	5.610.613	33,8	1,6
8537	ELEKTRİK KONTROL, DAĞITIM TABLOLARI, PANOLAR, KONSOLLAR, KABİNLER, DİĞER MESNETLER	558.164	5.260.510	842,5	1,5
8704	EŞYA TAŞIMAYA MAHSUS MOTORLU TAŞITLAR	2.986.085	5.061.926	69,5	1,4
5208	PAMUKLU MENSUCAT (AĞIRLIK İTİBARIYLA % 85 VEYA DAHA FAZLA PAMUK İÇERENLER)(M2. AĞIRLIĞI 200 GR. I GE	7.601.189	5.038.180	-33,7	1,4
4819	KAĞIT TAN, KARTONDAN, SELÜLOZ VATKADAN VEYA SELÜLOZ LİF TABAKALARINDAN KUTU, MAFAHAZA, TORBA VB.	6.127.503	5.009.377	-18,2	1,4
8702	10 VEYA DAHA FAZLA KİŞİ TAŞIMAYA MAHSUS (SÜRÜCÜ DAHİL) MOTORLU TAŞITLAR	1.995.847	4.212.969	111,1	1,2
8708	KARAYOLU TAŞITLARI İÇİN AKSAM, PARÇA VE AKSESUARLAR	2.176.074	4.052.994	86,3	1,1
7322	DEMİR VEYA ÇELİK TEN ELEKTRİKSİZ MERKEZİ ISITMAYA MAHSUS RADYATÖR, MOTORLU HAVA PÜSKÜRTÜCÜLER	2.647.501	3.976.073	50,2	1,1
İLK 20 ÜRÜN TOPLAMI		135.073.837	169.659.105	25,6	47,8
SIRBİSTAN'A GENEL İHRACAT		306.114.624	354.665.524	15,9	100,0
İLK 20 ÜRÜNÜN TOPLAMDA PAYI %		44,1	47,8		

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı - Bilgi Sistemi / Mayıs 2012

Sırbistan'da ithalat, ürün grupları bazında ele alındığında, 2011 yılında en fazla ithal edilen ürün grubunun 27 10 GTİP başlıklı petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar olduğu

görülmektedir. 2011 yılında Sırbistan'dan 64,5 milyon dolar değerinde petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağları ithal edilmiştir. Ürün grubunun Sırbistan'dan genel ithalatta payı %30,3'dür. 34,6 milyon dolarlık ithalat yapılan 72 10 GTİP başlıklı demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde mamulleri(genişliği 600 mm veya daha fazla olanlar), toplam ithalattan aldığı %16,2 pay ile ikinci en fazla ithalat yapılan ürün grubudur. 11,6 milyon dolarlık ithalat yapılan 72 04 GTİP başlıklı dökme demirin, demirin veya çeliğin döküntü ve hurdaları, 10,5 milyon dolarlık ithalat yapılan 40 11 GTİP başlıklı kauçuktan yeni dış lastikler ile 9,3 milyon dolarlık ithalat yapılan 40 02 GTİP başlıklı sentetik kauçuk veya sıvı yağlardan türetilen taklit kauçuklar diğer önde gelen ithalat kalemlerindedir.

2011 yılında Sırbistan'dan en fazla ithal edilen ilk yirmi ürün grubunun ondördünde %31,6 ile %3486,6 arasında değişen oranlarda artışlar kaydedilirken, dört ürün grubunda %0,3 ile %68,7 oranlarında ithalat düşüşleri söz konusu olmuştur.

Sırbistan'dan ithalatı oransal olarak en fazla artan ürün 85 16 GTİP başlığında yer alan elektrikli su ısıtıcıları, elektrotermik cihazlar, ısıtıcılar, saç ve el kurutucuları, ütülerdir. 2011 yılında 2010 yılına kıyasla bu ürünlerin ithalatı %3486,6 oranında artışla 98,7 bin dolardan 3,5 milyon dolara yükselmiştir.

Dolar bazında ithalatı %375,6 oranında artan 72 12 GTİP başlıklı demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde ürünleri (gen. 600 mm.den az ve kaplanmış) ve %204,2 oranında artan 86 06 GTİP başlıklı kendisinden hareketli olmayan yük taşımaya mahsus demiryolu veya tramvay vagonları diğer yüksek oranlı ithalat artışı kaydedilen ürün gruplarıdır.

En çok ithal edilen ürünler içinde yer alan 41 02 GTİP başlıklı koyun ve kuzuların ham derileri ve 61 15 GTİP başlıklı külotlu çoraplar, taytlar, kısa konçlu çoraplar, soketler (varis çorapları dahil)in ithalat değerleri sırasıyla, 6,4 milyon dolar artış oranı %103,1 ve 2,3 milyon dolar artış oranı %137,8 olarak hesaplanmaktadır.

TÜRKİYE'NİN SIRBİSTAN'DAN GENEL İTHALATI					
EN FAZLA İTHAL EDİLEN İLK 20 ÜRÜN					
Birim: ABD \$					
GTİP BASLIĞI	KAPSAM	2010 YILLIK	2011 YILLIK	2010 / 2011 DEĞİŞİM %	TOPLAMDA PAY %
2710	PETROL YAĞLARI VE BİTÜMENLİ MINERALLERDEN ELDE EDİLEN YAĞLAR		64.551.909		30,3
7210	DEMİR VEYA ALAŞIMSIZ ÇELİKTE YASSI HADDE MAMULLERİ, GENİŞLİĞİ 600 MM VEYA DAHA FAZLA	12.835.977	34.584.668	169,4	16,2
7204	DÖKME DEMİRİN, DEMİRİN VEYA ÇELİĞİN DÖKÜNTÜ VE HURDALARI	14.527.411	11.633.337	-19,9	5,5
4011	KAUÇUKTAN YENİ DİŞ LASTİKLER	6.354.096	10.525.339	65,6	4,9
4002	SENTETİK KAUÇUK VEYA SIVI YAĞLARDAN TÜRETİLEN TAKLİT KAUÇUK	6.901.384	9.307.498	34,9	4,4
4102	KOYUN VE KUZULARIN HAM DERİLERİ	3.158.356	6.413.943	103,1	3,0
7207	DEMİR VEYA ALAŞIMSIZ ÇELİKTE YARI MAMULLER		5.995.727	#DIV/0!	2,8
1005	MISIR	5.340.802	5.325.680	-0,3	2,5
8431	ÖZELLİKLE 84.25 İLA 84.30 POZİS. MAKİNA VE CİHAZLAR İLE BİRLİKTE KULLANILMAYA ELVERİŞLİ	14.706.887	4.936.252	-66,4	2,3
1001	BUĞDAY VE MAHLUT	1.832.422	4.120.900	124,9	1,9
7208	DEMİR VEYA ALAŞIMSIZ ÇELİKTE YASSI HADDE ÜRÜNLERİ (GENİŞLİK >= 600 MM)	1.261.418	3.592.519	184,8	1,7
8516	ELEKTRİKLİ SU ISITICILARI, ELEKTROTERMİK CİHAZLAR, ISITICILAR, SAÇ VE EL KURUTUCULARI, ÜTÜLER	98.778	3.542.769	3486,6	1,7
4810	BİR VEYA İKİ YÜZÜ KAOLİN (ÇİN KİLİ) V.D. İNORGANİK MADDELER İLE SIVANMIŞ KAĞIT VE KARTONLAR	2.686.325	3.536.515	31,6	1,7
7212	DEMİR VEYA ALAŞIMSIZ ÇELİKTE YASSI HADDE ÜRÜNLERİ (GEN.600 MM.DEN AZ VE KAPLANMIŞ)	584.090	2.777.890	375,6	1,3
7411	BAKIRDAN İNCE VE KALIN BORULAR	1.110.720	2.593.410	133,5	1,2
4805	DİĞER KAĞIT VE KARTONLAR (KUŞE EDİLMEMİŞ VEYA SIVANMAMIŞ, RULO VEYA TABAKA HALİNDE	1.624.753	2.258.787	39,0	1,1
6115	KULOTLU ÇORAPLAR, TAYTLAR, KISA VE UZUN KONÇLU ÇORAPLAR, SOKETLER (VARİS ÇORAPLARI DAHİL) VE PATİK ÇORAPLAR	948.188	2.255.113	137,8	1,1
7209	DEMİR VEYA ALAŞIMSIZ ÇELİKTE YASSI HADDE MAMULLERİ (GENİŞLİĞİ > 600 MM)	704.668	2.046.267	190,4	1,0
0710	SEBZE, (PIŞİRİLMEMİŞ VEYA BUHARDA VEYA SUDA KAYNATILMIŞ) (DONDURULMUŞ)	6.328.855	1.982.385	-68,7	0,9
8606	KENDİNDEN HAREKETLİ OLMAYAN YÜK TAŞIMAYA MAHSUS DEMİRYOLU VEYA TRAMVAY VAGONLARI	611.345	1.859.610	204,2	0,9
İLK 20 ÜRÜN TOPLAMI		81.616.475	183.840.518	125,2	86,2
SIRBİSTAN'DAN GENEL İTHALAT		109.523.846	213.300.967	94,8	100,0
İLK 20 ÜRÜNÜN TOPLAMDA PAYI %		74,5	86,2		

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı - Bilgi Sistemi / Mayıs 2012

Türkiye – Sırbistan Tekstil Dış Ticareti

Sırbistan, Türkiye'nin 2011 yılında, tekstil (elyaf, iplik ve kumaş) ihraç ettiği 188 ülke içerisinde 24. sırada bulunmaktadır. Sırbistan ile Türkiye arasındaki tekstil ticareti, 2006-2011 yılları arasındaki altı yıllık süreçte 2008 yılına kadar artarken, bu yıldan sonra azalma eğilimine girmiştir. 2006 yılında 80,5 milyon dolar olan Sırbistan ile tekstil dış ticareti, 2008 yılı sonunda 123,8 milyon dolara ulaşmış ancak bu yıldan itibaren düşüşe geçerek 2011 yılı sonunda 89,6 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Bu rakamın 87,8 milyon doları ihracat, 1,8 milyon doları

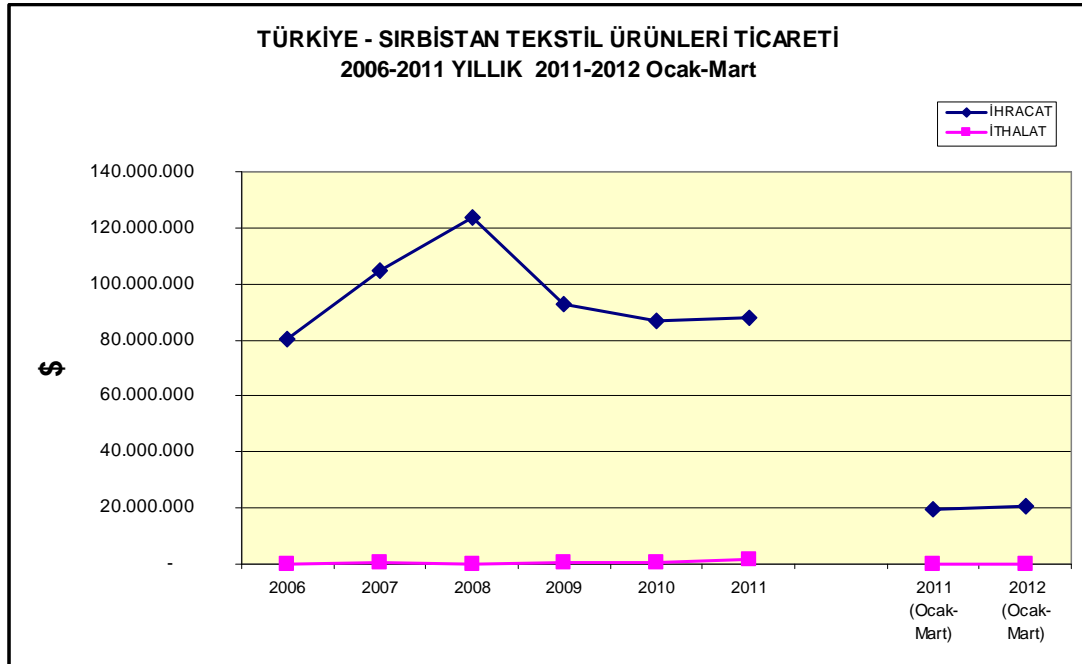

ithalattır. Türkiye ile Sırbistan arasındaki tekstil ticareti, Türkiye lehine gelişim göstermektedir.

2006 yılından 2012 yılı Mart ayı sonuna kadar olan altı yılı aşkın zaman zarfında, Sırbistan ile Türkiye arasındaki tekstil ticaretinin seyrini gösteren tablo ve grafik aşağıda verilmektedir.

TÜRKİYE - SIRBİSTAN TEKSTİL ÜRÜNLERİ TİCARETİ				
Birim: \$				
YILLAR	TEKSTİL İHRACATI	YILLIK DEĞİŞİM (%)	TEKSTİL İTHALATI	YILLIK DEĞİŞİM (%)
2006	80.470.644		152.882	
2007	104.827.419	30,3%	614.530	302,0%
2008	123.625.165	17,9%	175.409	-71,5%
2009	92.643.961	-25,1%	634.253	261,6%
2010	86.975.250	-6,1%	796.594	25,6%
2011	87.788.346	0,9%	1.826.156	129,2%
2011 (Ocak-Mart)	19.267.778		247.867	
2012 (Ocak-Mart)	20.656.836	7,2%	111.813	-54,9%

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı -Bilgi Sistemi / Mayıs 2012

2010 yılında Sırbistan'a tekstil ihracatında 2009 yılına kıyasla %6,1 oranında düşüş ve bu ülkeden ithalatta ise %25,6'lık artış sözkonusu

olmuştur. 2011 yılında ise ihracat %0,9 oranında artarak 87,8 milyon dolara, ithalat ise %129,2 oranında artarak 1,8 milyon dolara çıkmıştır.

2012 yılının Ocak-Mart döneminde ise Sırbistan'a ile tekstil ihracatı artış oranı %,7,2'ye çıkmış, değer olarak da 20,7 milyon dolara ulaşmıştır. İthalat ise, 2011 yılında yaşanan yüksek artışa rağmen 2012 yılının ilk üç ayında %54,9 oranında düşmüş ve değer bazında da 111,8 bin dolar seviyesine inmiştir.

Sırbistan'a en fazla ihracat yapılan tekstil ürün gruplarının başında 60 06 GTİP başlıklı diğer örme mensucat gelmektedir. 2011 yılında bu üründen Sırbistan'a %8 artışla 27,1 milyon dolarlık ihracat yapılmıştır. Ürün grubunun toplam tekstil ihracatında payı %30,9'dur.

59 02 GTİP başlıklı naylon, poliamid, poliester vb. esaslı iç ve dış lastiği için mensucat, ikinci en fazla ihraç edilen tekstil mamulüdür. 2011 yılında Sırbistan'a %17,4 artışla 14,1 milyon dolarlık ihracat gerçekleşmiştir. Yine aynı yıl, 60 04 GTİP başlıklı diğer örme mensucat (en >30 cm, elastomerik/kauçuk iplik >=%5) 10,9 milyon dolar civarında ihraç edilmiş ve ürün grubunun toplam tekstil ihracatında payı %12,4 olmuştur.

6,2 milyon dolarlık ihracatı yapılan 54 07 GTİP başlıklı sentetik filament ipliklerden dokunmuş mensucat, 5,03 milyon dolarlık ihracat yapılan 52 08 GTİP başlıklı pamuklu mensucat (ağırlık itibariyle %85 veya daha fazla pamuk içerenler ve m2 ağırlığı 200 gr.ı geçmeyenler) ile 2,7 milyon dolarlık ihracat yapılan 52 09 GTİP başlıklı pamuklu mensucat (ağırlık itibariyle %85 veya daha fazla pamuk içerenler ve m2 ağırlığı 200 gr.ı geçenler), diğer önde gelen ihracat kalemlerindedir.

2011 yılında Türkiye'den Sırbistan'a en fazla ihraç edilen ilk 20 ürün grubunda ihracat %8 ile %11386,2 arasında değişen oranlarda artmıştır. Sırbistan'a ihracatı en yüksek oranlı artan ürün 52 06 GTİP başlıklı pamuk ipliği (dikiş ipliği hariç, %85 den az pamuk içerenler) olmuştur. Bu ürün grubunda %11386,2'lik artışla 717,8 bin dolarlık ihracat yapılmış, ihracat 2010 yılına kıyasla yüzonbeş katına çıkmıştır.

%198,5 artışla 1,8 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirilen 56 03 GTİP kapsamında yer alan dokunmamış mensucat (emdirilmiş, sıvanmış, kaplanmış veya lamine edilmiş olsun olmasın), %152 oranında artışla 1,4 milyon dolarlık ihracat yapılan 54 02 GTİP başlığında yer alan sentetik filament iplikleri(dikiş ipliği hariç)(perakende olarak satılacak hale getirilmemiş) ile %89,4 artışla 527 bin dolarlık ihracat yapılan 56 02 GTİP kapsamında yer alan keçeler(emdirilmiş, sıvanmış, kaplanmış veya lamine edilmiş olsun olmasın) ihracatında yüksek oranlı artış görülen diğer tekstil mamulleridir.

Aşağıdaki tabloda Türkiye'den Sırbistan'a ihraç edilen tekstil mamulleri ve dolar bazında ihracat değeri değişimleri yer almaktadır.

TÜRKİYE'DEN SIRBİSTAN'A TEKSTİL İHRACATI					
EN FAZLA İHRAÇ EDİLEN İLK 20 ÜRÜN					
Birim:ABD \$					
GTİP BAŞLIĞI	KAPSAM	2010 YILLIK	2011 YILLIK	2010 / 2011 DEĞİŞİM %	TOPLAMDA PAY %
6006	DIĞER ÖRME MENSUCAT	25.124.851	27.134.739	8,0	30,9
5902	NAYLON, POLIAMİD, POLİESTER VB.ESASLI İÇ VE DİŞ LASTİĞİ İÇİN MENSUCAT	12.003.944	14.090.578	17,4	16,1
6004	DIĞER ÖRME MENSUCAT (EN>30CM, ELASTOMERİK/KAUÇUK İPLİK=>%5)	7.289.935	10.866.839	49,1	12,4
5407	SENTETİK FİLAMENT İPLİKLERİNDEN DOKUNMUŞ MENSUCAT	3.257.191	6.165.880	89,3	7,0
5208	PAMUKLU MENSUCAT (AĞIRLIK İTİBARIYLA % 85 VEYA DAHA FAZLA PAMUK İÇERENLER)(M2. AĞIRLIĞI 200 GR. İ GE	7.601.189	5.038.180	-33,7	5,7
5209	PAMUKLU MENSUCAT (AĞIRLIK İTİBARIYLA % 85 VEYA DAHA FAZLA PAMUK İÇEREN VE M2 AĞIRLIĞI 200 GR. İ GEÇE	6.275.269	2.735.836	-56,4	3,1
5903	PLASTİK EMDİRİLMİŞ, SIVANMIŞ, KAPLANMIŞ VEYA PLASTİKLE LAMİNE EDİLMİŞ MENSUCAT	1.811.523	2.074.008	14,5	2,4
5205	PAMUK İPLİĞİ (DİKİŞ İPLİĞİ HARİÇ) (AĞIRLIK İTİBARIYLA PAMUK ORANI >=%85 VE PERAKENDE OLARAK SATILACAK)	1.164.704	2.043.203	75,4	2,3
5603	DOKUNMAMIŞ MENSUCAT (EMDIRİLMİŐ, SIVANMIŞ, KAPLANMIŞ VEYA LAMİNE EDİLMİŞ OLSUN OLMASIN)	599.171	1.788.275	198,5	2,0
5211	PAMUKLU MENSUCAT (PAMUK ORANI < % 85 OLAN SENTETİK VEYA SUNİ LİFLERLE KARIŞTIRILMIŞ OLUP M2. AĞIRLIĞ	1.920.435	1.584.182	-17,5	1,8
5210	PAMUKLU MENSUCAT (PAMUK ORANI <% 85 SENTETİK VEYA SUNİ LİFLERLE KARIŞTIRILMIŞ OLUP M2. AĞIRLIĞI <=20	1.380.769	1.581.494	14,5	1,8
5509	SENTETİK DEVAMSIZ LİFDEN İPLİK (DİKİŞ İPLİĞİ HARİÇ) (TOPTAN)	986.002	1.405.432	42,5	1,6
5402	SENTETİK FİLAMENT İPLİKLERİ (DİKİŞ İPLİĞİ HARİÇ) (PERAKENDE OLARAK SATILACAK HALE GETİRİLMEMİŞ)	548.195	1.381.337	152,0	1,6
5801	DOKUNMUŞ KADİFE, PELÜŞ VE TİRTİL MENSUCAT	870.712	1.042.643	19,7	1,2
5201	PAMUK (KARDE EDİLMEMİŞ VEYA PENYELENMEMİŐ)	869.798	955.278	9,8	1,1
6001	ÖRME TÜYLÜ MENSUCAT	982.299	926.055	-5,7	1,1
6005	ÇÖZGÜ TİPI ÖRGÜLÜ DIĞER MENSUCAT	8.154.278	793.937	-90,3	0,9
5206	PAMUK İPLİĞİ (DİKİŞ İPLİĞİ HARİÇ) (AĞIRLIK İTİBARIYLA % 85 DEN AZ PAMUK İÇERENLER) (PERAKENDE SATIŞ	6.249	717.773	11386,2	0,8
5515	SENTETİK DEVAMSIZ LİFLERDEN DIĞER DOKUNMUŞ MENSUCAT	611.912	539.969	-11,8	0,6
5602	KEÇELER (EMDIRİLMİŐ, SIVANMIŞ, KAPLANMIŞ VEYA LAMİNE EDİLMİŞ OLSUN OLMASIN)	278.398	527.379	89,4	0,6
İLK 20 ÜRÜN TOPLAMI		81.736.824	83.393.017	2,0	95,0
SIRBİSTAN'A TEKSTİL İHRACATI		86.975.250	87.788.346	0,9	100,0
İLK 20 ÜRÜNÜN TOPLAMDA PAYI %		94,0	95,0		

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı - Bilgi Sistemi / Mayıs 2012

Türkiye'ye Sırbistan'dan yapılan ve sadece onsekiz ürün grubu ile sınırlı kalan tekstil ithalatı, 2011 yılında 2010 yılına kıyasla %129,2 oranında artarak 796,6 bin dolardan 1,8 milyon dolara yükselmiştir. 2011 yılında Sırbistan'dan en fazla ithal edilen ürün grubu 55 15 GTİP başlıklı sentetik devamsız liflerden diğer dokunmuş mensucat olmuştur. Bu ürün grubunda ithalat 985,5 bin dolar olarak gerçekleşmiş olup anılan ülkeden

yapılan toplam tekstil ithalatında %54'lük bir paya sahip olmuştur. İkinci en fazla ithal edilen tekstil ürün grubu olan, 51 01 GTİP yün ve yapağı (kardesz/taranmamış) ürün grubu ise 207,7 bin dolar ile Sırbistan'dan yapılan toplam tekstil ithalatında %11,4'lük bir pay almaktadır.

Aşağıdaki tabloda Türkiye'ye Sırbistan'dan ithal edilen tekstil mamulleri ve dolar bazında ithalat değeri değışimleri yer almaktadır.

TÜRKİYE'NİN SIRBİSTAN'DAN TEKSTİL İTHALATI					
Birim: ABD \$					
GTİP BAŞLIĞI	KAPSAM	2010 YILLIK	2011 YILLIK	2010 / 2011 DEĞİŞİM %	TOPLAMDA PAY %
5515	SENTETİK DEVAMSIZ LİFLERDEN DİĞER DOKUNMUŞ MENSUCAT		985.469		54,0
5101	YÜN VE YAPAĞI (KARDESİZ/TARANMAMIŞ)	108.344	207.725	91,7	11,4
5407	SENTETİK FİLAMENT İPLİKLERİNDEN DOKUNMUŞ MENSUCAT		193.720		10,6
5209	PAMUKLU MENSUCAT (AĞIRLIK İTİBARIYLA % 85 VEYA DAHA FAZLA PAMUK İÇEREN VE M2 AĞIRLIĞI 200 GR.		119.653		6,6
6004	DİĞER ÖRME MENSUCAT (EN>30CM, ELASTOMERİK/KAUÇUK İPLİK=>%5)		99.383		5,4
6006	DİĞER ÖRME MENSUCAT		94.662		5,2
5606	GİPE İPLİKLER, TİRTİL İPLİK, ŞENET İPLİK	93.130	50.776	-45,5	2,8
5903	PLASTİK EMDİRİLMİŞ, SIVANMIŞ, KAPLANMIŞ VEYA PLASTİKLE LAMİNE EDİLMİŞ MENSUCAT		43.406		2,4
5402	SENTETİK FİLAMENT İPLİKLERİ (DİKİŞ İPLİĞİ HARİÇ) (PERAKENDE OLARAK SATILACAK HALE GETİRİLMEMİŞ)	405.478	29.448	-92,7	1,6
5607	SİCİM, KORDON, İP, HALAT		1.573		0,1
5801	DOKUNMUŞ KADİFE, PELÜŞ VE TİRTİL MENSUCAT		196		0,0
5807	DOKUMAYA ELVERİŞLİ MADDELERDEN İŞLENMEMİŞ ETİKETLER, ARMALAR VE BENZERİ EŞYA		145		0,0
6001	ÖRME TÜYLÜ MENSUCAT	86.366		-100,0	-
5208	PAMUKLU MENSUCAT (AĞIRLIK İTİBARIYLA % 85 VEYA DAHA FAZLA PAMUK İÇERENLER)(M2. AĞIRLIĞI 200 GR. İÇİN)	41.476		-100,0	-
5902	NAYLON, POLİAMİD, POLİESTER VB.ESASLI İÇ VE DIŞ LASTİĞİ İÇİN MENSUCAT	22.281		-100,0	-
5514	SENTETİK DEVAMSIZ LİFLERDEN DOKUNMUŞ MENSUCAT (LİF ORANI <% 85, M2 .AĞIRLIĞI >170 GR,	21.833		-100,0	-
5911	DOKUMAYA ELVERİŞLİ MADDELERDEN TEKNİK İŞLERDE KULLANILMAYA MAHSUS ÜRÜNLER VE EŞYA	13.593		-100,0	-
5601	DOKUMAYA ELVERİŞLİ MADDELERDEN VATKA VE VATKADAN MAMUL EŞYA	4.093		-100,0	-
	SIRBİSTAN'DAN TEKSTİL İTHALATI	796.594	1.826.156	129,2	100,0

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı - Bilgi Sistemi /Mays 2012

Belli Başlı Ürün Grupları Bazında Türkiye – Sırbistan Tekstil Dış Ticareti

Elyaf ve iplik, dokuma kumaş, örme kumaş, ev tekstili gibi belli başlı tekstil ürünleri bazında Sırbistan'a ihracat incelediğinde en büyük ihracat kaleminin örme kumaşlar olduğu görülmektedir. 2012 yılının Ocak-Mart

döneminde Sırbistan'a örme kumaş ihracatı 2011 yılının aynı dönemine kıyasla %10,1 oranında artışla 9,8 milyon dolara ulaşmıştır.

2012 yılının ilk üç aylık döneminde Sırbistan'a yapılan ihracatta diğer önemli tekstil ürün grupları 4,4 milyon dolarlık ihracat değeri ile dokuma mensucat, 1,4 milyon dolarlık ihracat değeri ile iplikler, 554,4 bin dolarlık ihracat değeri ile ev tekstili ürünleri ve 254,3 bin dolarlık ihracat değeri ile elyaf olarak sıralanmaktadır. Bu ürün grupları içinde ev tekstilleri ihracatında %45,2 oranında ihracat artışına ulaşılması önemli gelişme olarak dikkat çekmektedir. Ayrıca, örme kumaş ve iplik ihracatında da sırasıyla %10,1 ve %4,2 oranında artışlar kaydedilmiştir. Elyaf ihracatı, %28,4 oranında gerileme ile ihracat kaybı görülen tek ürün grubu olmuştur.

Aşağıdaki tabloda Türkiye'den Sırbistan'a ihraç edilen belli başlı tekstil ürün grupları bazında ihracat değeri değişimleri verilmektedir.

		İHRACAT (ABD \$)					
		2010	2011	Değişim	2011(Ocak-Mart)	2012 (Ocak-Mart)	Değişim
ELYAF		969.621	1.346.744	38,9%	355.028	254.295	-28,4%
İPLİK		3.581.727	6.434.105	79,6%	1.355.768	1.413.112	4,2%
MENSUCAT	ÖRME	42.202.911	40.108.880	-5,0%	8.884.245	9.779.083	10,1%
	DOKUMA	23.761.567	19.861.617	-16,4%	4.152.412	4.454.842	7,3%
EV TEKSTİLİ		1.969.804	1.964.987	-0,2%	381.958	554.444	45,2%
DİĞER TEKSTİL ÜRÜNLERİ		16.459.424	20.037.000	21,7%	4.520.325	4.755.504	5,2%
TOPLAM TEKSTİL		86.975.250	87.788.346	0,9%	19.267.778	20.656.836	7,2%

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı - Bilgi Sistemi /Mayıs 2012

2012 yılının Ocak – Mart döneminde Sırbistan'a yönelik en fazla ihracat yapılan tekstil ürün grubu olan örme mensucat incelendiğinde en çok ihraç edilen kumaş türünün 60 06 GTİP başlıkta yer alan diğer örme mensucat olduğu görülmektedir. Bu ürünün toplam tekstil ihracatından aldığı pay %30,9'dur. Ayrıca, Söz konusu üründe gerçekleşen ihracat, Türkiye'den Sırbistan'a yapılan toplam örme kumaş ihracatının tek başına %66,8'sini karşılamaktadır.

En çok ihraç edilen diğer örme mensucat türleri arasında, 60 04 tarifesinde yer alan diğer örme mensucat (en >30cm, elastomerik/kauçuk iplik >=%5) ve 60 01 tarifesinde değerlendirilen örme tüylü mensucatlar yer almaktadır. Bu ürünlerin 2011 yılı ihracatları sırasıyla, %49,1 artışla 10,9 milyon dolar ve %5,7 azalışla 926 bin dolar olmuştur.

İzleyen tabloda Türkiye'den Sırbistan'a ihraç edilen örme mensucatin dolar bazında ihracat değeri ve değişimleri yer almaktadır.

SIRBİSTAN'A ÖRME MENSUCAT İHRACATI (Birim:ABD \$)								
GTİP Dörtü Kodu	GTİP Dörtü Adı	2010	2011	2010/2011 Değişim	2011(Ocak-Mart)	2012(Ocak-Mart)	11/12 (Ocak-Mart) Değişim	2012(Ocak-Mart) Payı
6001	ÖRME TÜYLÜ MENSUCAT	982.299	926.055	-5,7%	278.100	68.539	-75,4%	0,7%
6002	DİĞER ÖRME MENSUCAT (EN<=30CM, ELASTOMERİK/KAUÇUK İPLİK=>%5)	644.299	380.053	-41,0%	214.551	23.192	-89,2%	0,2%
6003	DİĞER ÖRME MENSUCAT (EN<=30CM)	7.249	7.257	0,1%	6.355	221	-96,5%	0,0%
6004	DİĞER ÖRME MENSUCAT (EN>30CM, ELASTOMERİK/KAUÇUK İPLİK=>%5)	7.289.935	10.866.839	49,1%	2.963.794	3.134.080	5,7%	32,0%
6005	ÇÖZGÜ TİPİ ÖRGÜLÜ DİĞER MENSUCAT	8.154.278	793.937	-90,3%	301.532	15.760	-94,8%	0,2%
6006	DİĞER ÖRME MENSUCAT	25.124.851	27.134.739	8,0%	5.119.913	6.537.291	27,7%	66,8%
SIRBİSTAN'A ÖRME MENSUCAT İHRACATI		42.202.911	40.108.880	-5,0%	8.884.245	9.779.083	10,1%	100,0%
SIRBİSTAN'A TEKSTİL İHRACATI		86.975.250	87.788.346	0,9%	19.267.778	20.656.836	7,2%	
ÖRME MENSUCAT'IN TEKSTİL İHRACATI İÇERİSİNDEKİ PAYI		48,5%	45,7%		46,1%	47,3%		

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı - Bilgi Sistemi / Mayıs 2012

Sırbistan'a yapılan tekstil ürünleri ihracatında ikinci sırayı alan dokuma mensucatta, 2010 yılında 23,7 milyon dolar olan ihracat değerinde 2011 yılında %16,4'lük düşüş yaşanarak 19,9 milyon dolara gerilemiştir. Dokuma mensucatta 2011-2012 Ocak-Mart döneminde ise %7,3 artış gerçekleşerek 2011 Ocak-Mart döneminde 4,2 milyon dolar olan ihracat değeri 4,5 milyon dolara ulaşmıştır.

2012 yılı Ocak-Mart döneminde, dokuma mensucatta en çok ihraç edilen türler; %32,2'lik payla 52 08 GTİP başlıklı pamuklu mensucat (ağırlık itibariyle %85 veya daha fazla pamuk içerenler) (m2 ağırlığı 200 gr.ı geçmeyenler), %25,7'lik payla 54 07 GTİP başlıklı sentetik filament ipliklerden dokunmuş mensucat ve %13,1'lik payla 52 09 GTİP başlıklı pamuklu mensucat (ağırlık itibariyle %85 veya daha fazla pamuk içeren ve m2 ağırlığı 200 gr.ı geçenler) tir.

İzleyen tabloda Türkiye'den Sırbistan'a ihraç edilen dokuma mensucatin dolar bazında ihracat değeri ve değişimleri yer almaktadır.

SIRBİSTAN'A DOKUMA MENSUCAT İHRACATI (Birim:ABD \$)								
GTİP Dörtü Kodu	GTİP Dörtü Adı	2010	2011	2010/2011 Değişim	2011(Ocak-Mart)	2012(Ocak-Mart)	11/12 (Ocak-Mart) Değişim	2012(Ocak-Mart) Pay
5208	PAMUKLU MENSUCAT (AĞIRLIK İTİBARIYLA % 85 VEYA DAHA FAZLA PAMUK İÇERENLER)(M2. AĞIRLIĞI 200 GR. İ GEÇE	7.601.189	5.038.180	-33,7%	876.269	1.434.102	63,7%	32,2%
5407	SENTEKİK FİLAMENT İPLİKLERİNDEN DOKUNMUŞ MENSUCAT	3.257.191	6.165.880	89,3%	829.555	1.146.346	38,2%	25,7%
5209	PAMUKLU MENSUCAT (AĞIRLIK İTİBARIYLA % 85 VEYA DAHA FAZLA PAMUK İÇEREN VE M2 AĞIRLIĞI 200 GR. İ GEÇE	6.275.269	2.735.836	-56,4%	899.370	581.476	-35,3%	13,1%
5210	PAMUKLU MENSUCAT (PAMUK ORANI <= 85 SENTEKİK VEYA SUNİ LİFLERLE KARIŞTIRILMIŞ OLUP M2. AĞIRLIĞI <=20	1.380.769	1.581.494	14,5%	562.198	434.792	-22,7%	9,8%
5211	PAMUKLU MENSUCAT (PAMUK ORANI < % 85 OLAN SENTEKİK VEYA SUNİ LİFLERLE KARIŞTIRILMIŞ OLUP M2. AĞIRLIĞI	1.920.435	1.584.182	-17,5%	316.403	294.850	-6,8%	6,6%
5801	DOKUNMUŞ KADİFE, PELÜŞ VE TİRTİL MENSUCAT	870.712	1.042.643	19,7%	167.805	155.224	-7,5%	3,5%
5111	KARDELI YÜN VE İNCE KILDAN DOKUNMUŞ MENSUCAT	27.869	7.050	-74,7%	3.601	128.080	3457,1%	2,9%
5515	SENTEKİK DEVAMSIZ LİFLERDEN DİĞER DOKUNMUŞ MENSUCAT	611.912	539.969	-11,8%	108.368	62.884	-42,0%	1,4%
5112	TARANMIŞ YÜN'DEN VEYA İNCE HAYVAN KİLİNDAN DOKUMALAR	421.862	450.500	6,8%	94.447	53.970		1,2%
5513	SENTEKİK DEVAMSIZ LİFLERDEN DOKUNMUŞ MENSUCAT (LİF ORANI <= 85, M2. AĞIRLIĞI <=170 GR, SADECE PAMUK	63.787	68.034	6,7%		49.434		1,1%
5309	KETEN DOKUMALAR	77.286	53.950	-30,2%	28.573	39.554	38,4%	0,9%
5802	HAVLU NEVİ BUKLELİ MENSUCAT VE TUFE EDİLMİŞ MENSUCAT	296.333	289.252	-2,4%	182.946	32.884		
5408	SUNİ FİLAMENT İPLİKLERİNDEN DOKUNMUŞ MENSUCAT	664.489	178.055	-73,2%	50.944	10.492		
5512	SENTEKİK DEVAMSIZ LİFLERDEN DOKUNMUŞ MENSUCAT (AĞIRLIK İTİBARIYLA %85 VEYA DAHA FAZLA SENTEKİK DEVAM		23.882		9.944	10.186		
5516	SUNİ DEVAMSIZ LİFLERDEN DOKUNMUŞ MENSUCAT	101.405	80.982	-20,1%	16.629	8.024		
5212	DİĞER PAMUKLU MENSUCAT:	15.476	13.681	-11,6%	5.360	7.958	48,5%	0,2%
5514	SENTEKİK DEVAMSIZ LİFLERDEN DOKUNMUŞ MENSUCAT (LİF ORANI <= 85, M2. AĞIRLIĞI >170 GR, SADECE PAMUKL	130.570	6.137	-95,3%		3.544		0,1%
5809	METAL, METALİZE İPLİKLERDEN MENSUCAT; GIYIM VE DÖŞEMEÇİLİK VB. İŞLERDE KULLANILAN	217		-100,0%		658		0,0%
5803	GAZ MENSUCAT		1.711			374		0,0%
5007	İPEK VEYA İPEK DÖKÜNTÜLERİNDEN DOKUNMUŞ MENSUCAT	44.796	199	-99,6%				0,0%
SIRBİSTAN'A DOKUMA MENSUCAT İHRACATI		23.761.567	19.861.617	-16,4%	4.152.412	4.454.842	7,3%	100,0%
SIRBİSTAN'A TEKSTİL İHRACATI		86.975.250	87.788.346	0,9%	19.267.778	20.656.836	7,2%	
DOKUMA MENSUCAT'IN TEKSTİL İHRACATI İÇERİSİNDEKİ PAYI		27,3%	22,6%		21,6%	21,6%		

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı - Bilgi Sistemi /Mayıs 2012

Tekstil sektörünün diğer önemli bir alt grubu olan ipliklerde 2012 yılı Ocak-Mart döneminde Sırbistan'a yapılan ihracat, tekstil ihracatı içerisinde %6,8'lik bir paya sahiptir. 2010 yılında 3,6 milyon dolar olarak gerçekleşen iplik ihracatı, %79,6 oranında artışla 2011 yılında 6,4 milyon dolara ulaşmıştır.

2012 yılı Ocak-Mart döneminde Sırbistan'a yapılan iplik ihracatının ilk sırayı, 667 bin dolarla 52 05 GTİP başlıklı pamuk ipliği (dikiş ipliği hariç) (ağırlık itibariyle %85 veya daha fazla pamuk içeren) alırken, bu ürünü %12,6'lık payla 54 02 GTİP başlıklı sentetik filament iplikleri (dikiş ipliği hariç) ve %12'lik payla 55 09 GTİP başlıklı sentetik devamsız liflerden iplikler (dikiş ipliği hariç) takip etmiştir.

2012 yılı Ocak-Mart döneminde oransal olarak en büyük artış %730,3 artışla 56 05 GTİP başlığındaki metalize ipliklerde gerçekleşirken, bu ürünü %614,9 artışla 55 08 GTİP başlığındaki suni ve sentetik devamsız liflerden dikiş iplikleri takip etmiştir.

İzleyen tabloda Türkiye'den Sırbistan'a ihraç edilen ipliklerin dolar bazında ihracat değeri ve değişimleri yeralmaktadır.

SİRBİSTAN'A İPLİK İHRACATI (Birim:ABD \$)								
GTIP Dörtü Kodu	GTIP Dörtü Adı	2010	2011	2010/2011 Değişim	2011 (Ocak-Mart)	2012 (Ocak-Mart)	11/12 (Ocak-Mart) Değişim	2012 (Ocak-Mart) Pay
5205	PAMUK İPLİĞİ (DIKİŞ İPLİĞİ HARİÇ) (AĞIRLIK İTİBARIYLA PAMUK ORANI >=%85 VE PERAKENDE OLARAK SATILACAK)	1.164.704	2.043.203	75,4%	539.723	667.234	23,6%	47,2%
5402	SENTETİK FİLAMANT İPLİKLERİ (DIKİŞ İPLİĞİ HARİÇ) (PERAKENDE OLARAK SATILACAK HALE GETİRİLMİŞ)	548.195	1.381.337	152,0%	335.493	178.207	-46,9%	12,6%
5509	SENTETİK DEVAMSIZ LİFDEN İPLİK (DIKİŞ İPLİĞİ HARİÇ) (TOPTAN)	986.002	1.405.432	42,5%	289.622	168.958	-41,7%	12,0%
5206	PAMUK İPLİĞİ (DIKİŞ İPLİĞİ HARİÇ) (AĞIRLIK İTİBARIYLA % 85 DEN AZ PAMUK İÇERENLER) (PERAKENDE SATIŞ)	6.249	717.773	11386,2%	50.309	125.625	149,7%	8,9%
5511	SENTETİK VE SUNİ DEVAMSIZ LİFLERDEN İPLİKLER (DIKİŞ İPLİĞİ HARİÇ) (PERAKENDE OLARAK SATILACAK HALE G)	44.794	152.204	239,8%	50.290	61.024	21,3%	4,3%
5204	PAMUKTAN DIKİŞ İPLİĞİ	191.213	104.029	-45,6%	40.741	51.706	26,9%	3,7%
5508	SUNİ VE SENTETİK DEVAMSIZ LİFLERDEN DIKİŞ İPLİĞİ	363.944	102.532	-71,8%	6.754	48.286	614,9%	3,4%
5307	JUT VE BİTKİ KABUĞU LİFLERİNDEN İPLİKLER	60.263	131.984	119,0%		38.880		2,8%
5109	YÜN VE İNCE KILDAN İPLİKLER (PERAKENDE)	5.060	12.490	146,8%		22.979		1,6%
5401	SENTETİK VE SUNİ FİLAMANTLERDEN DIKİŞ İPLİĞİ (PERAKENDE OLARAK SATILACAK HALE GETİRİLMİŞ OLSUN OLMAS)	161.033	286.106	77,7%	21.018	14.495	-31,0%	1,0%
5606	GİPE İPLİKLER, TIRTIL İPLİK, ŞENET İPLİK	38.911	16.557	-57,4%		13.467		1,0%
5207	PAMUK İPLİĞİ (DIKİŞ İPLİĞİ HARİÇ) (PERAKENDE OLARAK SATILACAK HALE GETİRİLMİŞ)	498	3.069	516,3%	3.069	10.488	241,7%	0,7%
5404	SENTETİK MONOFİLAMANTLER (67 DESİTEKS VEYA DAHA FAZLA OLUP,ENİNE KESİTİ 1 MM. YI GEÇMEYENLER), ŞERİT	740	48.536	6458,9%		4.138		0,3%
5605	DOKUNABİLİR İPLİKLERDEN METALİZE İPLİKLER	4.935	2.581	-47,7%	476	3.952	730,3%	0,3%
5510	SUNİ DEVAMSIZ LİFDEN İPLİKLER (DIKİŞ İPLİĞİ HARİÇ)	1.417	9.110	542,9%	8.552	3.673	-57,1%	0,3%
5005	İPEK DOKUNTULARDEN ELDE EDİLEN İPLİKLER(TOPTAN)		16.328		9.721		-100,0%	0,0%
5107	TARANMIŞ YÜN (KAMGARN) İPLİKLERİ	3.769	653	-82,7%				0,0%
5406	SENTETİK VE SUNİ FİLAMANT İPLİKLERİ (DIKİŞ İPLİĞİ HARİÇ) (PERAKENDE OLARAK SATILACAK HALE GETİRİLMİŞ)		181					0,0%
SİRBİSTAN'A İPLİK İHRACATI		3.581.727	6.434.105	79,6%	1.355.768	1.413.112	4,2%	100,0%
SİRBİSTAN'A TEKSTİL İHRACATI		86.975.250	87.788.346	0,9%	19.267.778	20.656.836	7,2%	
İPLİK İHRACATININ TEKSTİL İHRACATI İÇERİSİNDEKİ PAYI		4,1%	7,3%		7,0%	6,8%		

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı - Bilgi Sistemi /Mayıs 2012

Tekstil sektörünün bir diğer önemli bir alt grubu olan ev tekstili ürün grubunda 2012 yılının ilk üç aylık döneminde Sırbistan'a %45,2 artışla 554,4 bin dolar değerinde ihracat yapılmıştır.

En fazla ihraç edilen ev tekstili ürün grubu tuavlet ve mutfak bezleri olmuştur. Bu ürün grubunda gerçekleşen ihracatın değeri 2012 yılı Ocak-Mart dönemi için 148,3 bin dolar seviyesindedir. 140,8 bin dolar ihracat değeri ile yatak çarşafı ve 119,4 bin dolar ihracat değeri ile tüller ve işlemler ev tekstili ihracatında bir diğer önemli ihracat kalemleridir.

2012 yılı Ocak-Mart döneminde oransal olarak en büyük artış %606,8 artışla masa örtülerinde gerçekleşirken, bu ürünü %198,1 artışla tuvalet ve mutfak bezleri ve %123,1 artışla tüller ve işlemler izlemiştir.

Ev tekstil alt grubunda, 2012 yılı Ocak-Mart döneminde perdeler, perde ve yatak farbelalarında %83'lük azalışı, %41,5 ile bornozlar izlemiştir.

Aynı dönemde yastık, yorgan ve uyku tulumları, ev tekstili alt grubunda %1,2'lik payla en az ihracat yapılan grup olmuştur.

Aşağıdaki tabloda Türkiye'den Sırbistan'a ihraç edilen ev tekstili mamulleri ve dolar bazında ihracat değeri ile değişimleri yer almaktadır.

SİRBİSTAN'A EV TEKSTİLİ İHRACATI (Birim:ABD \$)							
Ürün Grubu	2010	2011	2010/2011 Değişim	2011 (Ocak-Mart)	2012 (Ocak-Mart)	11/12 (Ocak-Mart) Değişim	2012 (Ocak-Mart) Pay
TUVALET VE MUTFAK BEZLERİ	380.646	523.668	37,6%	49.738	148.259	198,1%	26,7%
YATAK ÇARŞAFLARI	338.523	380.404	12,4%	117.105	140.767	20,2%	25,4%
TÜLLER VE İŞLEMELER	475.530	309.042	-35,0%	53.526	119.415	123,1%	21,5%
BATTANİYELER	149.379	124.935	-16,4%	33.701	40.088	19,0%	7,2%
MASA ÖRTÜLERİ	173.680	73.952	-57,4%	5.263	37.199	606,8%	6,7%
BORNOZLAR	98.246	112.584	14,6%	46.524	27.228	-41,5%	4,9%
YATAK ÖRTÜLERİ	24.424	12.406	-49,2%	8.859	18.260	106,1%	3,3%
PERDELER, PERDE VE YATAK FARBELALARI	262.160	361.541	37,9%	51.502	8.776	-83,0%	1,6%
DİĞER MEFRUŞAT EŞYASI	18.826	29.152	54,8%	4.742	7.542	59,0%	1,4%
YASTIK, YORGAN, UYKU TULUMLARI	48.390	37.303	-22,9%	10.998	6.910	-37,2%	1,2%
EV TEKSTİLİ TOPLAMI	1.969.804	1.964.987	-0,2%	381.958	554.444	45,2%	100,0%

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı - Bilgi Sistemi /Mayıs 2012

Belli başlı tekstil ürünleri bazında Sırbistan'dan ithalat incelediğinde 2011 yılında 1,3 milyon dolarla en büyük ithalat kaleminin dokuma mensucat olduğu görülmektedir. 207,7 bin dolarla elyaf ithalatı ikinci, 134,8 bin dolarla ev tekstilleri ise üçüncü sırada yer almaktadır.

2011 yılında 2010 yılına kıyasla oransal olarak en büyük ithalat artışı %1951,9 ile dokuma mensucatta görülmektedir. İplik ithalatı ise aynı yılda %83,9 oranında düşüşle 498,6 bin dolardan 80,2 bin dolara gerilemiştir. Keza örme mensucatta da 247,9 bin dolardan 111,8 bin dolara %54,9'luk bir düşüş gözlenmektedir.

2012 yılının Ocak-Mart döneminde ise Sırbistan'dan iplik ve dokuma mensucat dışında tekstil ürünü ithalatı yapılmamıştır. Bu dönemde iplik ithalatı bir önceki yılın aynı dönemine oranla %266,5 oranında artmış ve 24,4 bin dolardan 89,6 bin dolara yükselmiştir.

Aşağıdaki tabloda Türkiye'den Sırbistan'dan ithal edilen belli başlı tekstil ürün grupları bazında ithalat değeri değişimleri verilmektedir.

	İTHALAT (ABD \$)						
	2010	2011	Değişim	2011(Ocak-Mart)	2012 (Ocak-Mart)	Değişim	
ELYAF	108.344	207.725	91,7%	97.169	0	-100,0%	
İPLİK	498.608	80.224	-83,9%	24.449	89.610	266,5%	
MENSUCAT	ÖRME	247.867	111.813	-54,9%	82.698	0	-100,0%
	DOKUMA	63.309	1.299.038	1951,9%	0	22.203	
EV TEKSTİLİ	105.294	134.794	28,0%	68.298	0	-100,0%	
DİĞER TEKSTİL ÜRÜNLERİ	39.967	45.124	12,9%	43.551	0	-100,0%	
TOPLAM TEKSTİL	958.095	1.743.924	129,2%	247.867	111.813	-54,9%	

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı - Bilgi Sistemi /Mayıs 2012

VI. YARARLANILAN KAYNAKLAR

- Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi.
- ITC Trademap Uluslararası Ticaret Veri Bankası.
- Ekonomi Bakanlığı, İhracat Bilgi Platformu, Sırbistan Ülke Bilgileri, 2011.
- Textiles Eastern Europe, Mart ve Nisan 2012.

*İTKİB Genel Sekreterliği
AR & GE ve Mevzuat Şubesi
Mayıs 2012*

* İTKİB Genel Sekreterliği kaynak gösterilmeden alıntı yapılamaz